

Võrus algasid Jüri ja Luha tänava ristmiku ehitustööd

Liiklustiheduse poolest tuntud Jüri ja Luha tänava ristmik läinud nädalal. Foto: Ulis Guth

Sel nädalal algasid Võrus Jüri ja Luha tänava ristmikul ringristmiku ehitustööd. Järjekordse ringristmiku valmimisega linnas peaks oluliselt paranema nii ristmiku läbilaskevõime kui ka liiklusohutus.

Vajaduse lihtristmiku rekonstrueerimiseks ringristmikuks on põhjustanud viimastel aastatel antud piirkonnas toimunud kiire arendustegevus, mis on omakorda põhjustanud liiklussageduse kasvu nii sõidukite kui ka kergliiklejate näol.

2016. aastal tehtud liiklussageduse mõõdistamine andis tulemuseks, et ristmikku ületab 9079 sõidukit ööpäevas Jüri tänava ja 2940 sõidukit ööpäevas Luha tänava kaudu. „See teeb nimetatud ristmiku üheks koormatuimaks Võru linnas,“ selgitab linnamajanduse osakonna juhataja Raiko Palm. Samuti on Jüri ja Luha tänava ristmik olnud üks liiklusohhtlikumaid, kus aastate jooksul on toimunud terve rida avariisid.

Ringristmiku ehitustööde käigus rajatakse nõuetele vastavad sademeveesüsteemid ja tänavavalgustus, vajalikud kandekonstruktsioonid ja asfaltbetoonkate ning ohutud ülekäigud jalakäijatele ja paigaldatakse liikluskorraldusvahendid. Ringristmiku keskele rajatakse madalhaljastus. Tööde ajaks suletakse ristmik liikluseks.

Ehitustööd teostavad Aigren OÜ ja Rattar OÜ. Tööde lepinguline maksumus on 282 465,60 eurot. Omanikujärelevalve teenust osutab Infragate Eesti AS. „Lepingu järgi peaksid tööd valmis olema detsembris, kui tööde käiku ei mõjuta varajane talv või muud olulised tegurid,“ täpsustab Aigren OÜ juhataja Meelis Kibena.

Ulis Guth

HUVITAV TEADA

Jüri ja Luha tänava ristmikul ja selle läheduses suurendab liiklusohu ka liiga suur sõidukiirus. Kiirustabloo andmetel ületab Jüri tänaval lubatud sõidukiirust 50 km/h u 52% liiklejatest. Nendest u 5% ületavad lubatud sõidukiirust rohkem kui 10 km/h ning 2016. aastal mõõdetud tippkiirus oli isegi 136 km/h. Kuna Jüri ja Luha tänava ristmikul asuvad jalakäijate ülekäigurajad ei vasta pikkuse osas nõuetele, on jalakäijad ohustatud ning seetõttu väheneb ristmiku läbilaskvus veelgi. Liikluskindlustuse Fondi andmetel on Jüri ja Luha tänava ristmikul toimunud aastatel 2009–2015 18 liiklusõnnetust, millest enam on küll ainult varalise kahjuga, kuid 2014. aastal toimunud liiklusõnnetuses esines ka isikukahju.

KOMMENTAAR

Toomas Sarapuu, abilinnapea

Tänavaid ei ole võimalik kapitaalselt remontida, ilma et liiklus saaks häiritud. Kuna just Jüri ja Luha ristmiku keskel asuvad sademevee kanalisatsiooni kaevud, mis vajavad lahtikaevamist, siis on mõistlik ristmik mingiks ajaks täielikult sulgeda ja vajalikud tööd ära teha. Hea uudis on see, et ristmiku täieliku sulgemise puhul on tööde aeg tunduvalt lühem ja turvalisem, kui see oleks osalise liikluse lubamisel. Palume kõigi poolt mõistvat suhtumist ehitustöödega kaasnevate ebamugavustega liikluskorralduses! Uus ringristmik parandab oluliselt turvalisust ja liikluse sujuvat läbilaskevõimet.

KULTUURIKAVA

6. OKTOOBRIKELL 21:00

ansambel KAPRIIZ

hooaja alguspidu TASUTA

Blufellas

20. OKTOOBRIKELL 21:00

BLUES BÄNDI PUBITUUR

TASUTA

Märkame ja räägime oma linnast head

On vana tõde, et hea sünnitab head ja halb tõmbab ligi halba. See kehtib ka Võru linna puhul. Seetõttu kutsun teid, head kaasinlased, märkama ja rääkima oma kodulinna head. See on üks neist vabadest ressurssidest, mida saame ilma suurema vaevata kasutada ja mis toob märkimisväärt tulu. Seda kinnitab nii mõnegi teise omavalitsuse kogemus. Võrdlen alati omavalitsust perega, sest sisuliselt kehtivad mõlemas samad põhimõtted. On ju lapse lõputu hurjutamise asemel palju mõjusamaks vahendiks positiivsete muutuste tekitamisel väikeste edusammude märkamine ja tunnustamine. Suures Võru linna peres on aga viimastel aegadel sündinud nii mõndagi head, mida tahan siinkohal välja tuua ja rõhutada.

Alustan kõige päevakohasemast. Nimelt õpib Võru erinevate koolide põhikooliastmes võrreldes eelmise aastaga 34 õpilast rohkem. See on selge märk sellest, et Võru linna koolides tehakse head tööd ja siia soovitakse oma lapsi õppima panna. Uusi õpilasi on tulnud nii maakonnast kui ka Eesti suurematest keskustest. Mullusega võrreldes on kasvanud laste arv ka Võru linna lasteaiades. Üheks oluliseks arengusammuks on meie lasteadeade jaoks sel sügisel täiendava tasandusrühma avamine logopeedilise erivajadusega lastele. Esimese tasandusrühma kaheaastane kogemus on tõestanud varase märkamise ja panustamise tulemuslikkust laste edaspidises arengus. Sõnum on see, et Võru linnas pakutakse lastele head tuge ja luuakse eeldused maksimaalseks arenguks.

Mul on väga hea meel tõdeda fakti, et tänava sündis esimesel poolaastal Võru linna 13 last rohkem kui eelmise aasta samal perioodil. Tean, et need lapsed sündisid ühte paremasse kasvukeskkonda Eestis – Võru linna. Lapsed on meile tähtsad, nad on meie tulevik. Siit ka minu palve kõigile linnakodanikele: jagage oma tutvusringkonnas seda infot, et rohkem noori peresid väljastpoolt teeksid otsuse asuda elama just siia.

Suvel tegid mu meele rõõmsaks tublid Võru noored – kooliõpilased, kes teenisid taskuraha ja tegid tublisti tööd linna keskväljaku sillutuskivide ladumisel. Jõukohane töö on laste arenguks väga oluline ja seda tuleb meil kõigil nii kodudes kui ka erinevates lasteasutustes juurutada. Olen kindel, et kodust hea suunamise saanud lastel pole asja seda sorti seltskonnadesse, mis said hiljuti tuntuks seoses Tallinnas Kanuti aias juhtunuga.

Väga positiivsed sõnumid tulevad viimasel ajal Võru ettevõtjate ringidelt. Äsja valminud uus Magaziini kauplusehoone koos kahe vahva Navitrolla karuga on järjekordseks tõestuseks, et Võru soovitakse ja julgetakse investeerida. Juba praegu on teada, et lähiaastatel saab Võru veel mitme kaubandusettevõtte võrra rikkamaks. Erilist heameelt teeb teadmine, et mõne aasta pärast peaks Võrust saama ka uusi autosid osta. See kõik räägib sellest, et Võru linn on tugev piirkondlik keskus, mis pakub teenuseid mitte ainult linnaelanikele, vaid palju suuremale piirkonnale.

Anti Allas,
linnapea

Märgakem positiivset endi ümber ja olgem igaüks Võru parimaks saadikuks maailmas!

ARENDUSTEGEVUS

Võru keskväljaku ehituse käigust, 4. osa

Foto: Raiko Palm

Võru keskväljaku ehitustööde käigus on jätkunud varem alustatud metallist äärelüüside ja sillutuskivi paigaldamine. Käesolevaks hetkeks on paigaldatud sillutuskivi koos vuugiseguga Jüri tänavale, mis on praeguseks ka liiklusele avatud. Samuti on Jüri tänavale paigaldatud sõiduteed piiravad metallist püramiidid, mis täidetakse hiljem sillutuskividega.

Tartu tänava sõiduteele on paigaldatud asfaltbetoonkate. Tartu tänava kõnniteede sillutuskivi koos vuugiseguga on plaanis lõplikult paigaldada septembri lõpuks, siis avatakse ka Tartu tänav liikluseks.

Pärast ehitustööde lõppu Tartu tänaval plaanitakse järgmisena paigaldada sõidutee asfaltbetoonkate ja kõnnitee sillutuskivi L. Koidula tänavale.

Ehitustegevuse tõttu tekkis osaline rike tänavavalgustuses Jüri, L. Koidula ja Karja tänavatel. Ehituse käigus eemaldati töömaalt tänavavalgustid ning olemasolevatele maakaablitele paigaldati töömaast välja jäävate, samast liinist toidetavate valgustite toimimise jätku- ja harumuhvid. Paraku vigastati ehitustööde käigus teadmata kohast olemasolevat maakaablit. Kuna vigastuse asukohta väljaselgitamine oleks olnud aeganõudev töö, siis keskenduti uute tänavavalgustite vundamendikannude kiirele paigaldusele, mille tulemusena oli võimalus valgustite toide tagada juba uue maakaabli kaudu. Probleem tekkis L. Koidula tänavale projekteeritud nelja valgustikannu paigaldamisega, kuna kannude projektijärgsele kõrgusele jäi ette olemasolev

reoveekanaliseerimisnõu. Tekkinud olukorra tõttu oli vajadus valgustite kannusid u 40 cm kõrgemale tõsta, mistõttu pidi üle hindama valgustite ja nende vundamentide püsivuse ning korrigeerima valgustit ümbritseva katendi vertikaalplaneeringut.

Vabandame ebamugavuste pärast ning loodame mõistvale suhtumisele! Samuti palume jalakäijatel pöörata keskväljaku töömaal ja selle vahetus läheduses erilist tähelepanu teele jäävatele võimalikele takistustele ja ebatasasustele.

Raiko Palm,
linnamajanduse osakonna juhataja

LINLANE KÜSIB

Kuuldavasti pole Võrus sügisest enam eelkooli. Mis kaalutlustel eelkool ära kaotati? Kus see varasematel aastatel tegutses ja kui palju seda kasutati? Kui palju on Võrus lapsi, kes ei käi lasteaias, aga oleks eelkoolist huvitatud?

Vastab haridusspetsialist Anita Kikas

Koolieast noorematele lastele loob võimaluse alushariduse omandamiseks koolieelne lasteasutus. Koolieelse lasteasutuse seaduse (§2 lg 1 ja 2) kohaselt on alusharidus teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisnormide kogum, mis loob eeldused edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus ja koolis. Alusharidus omandatakse lasteasutuses või kodus.

Võru linna lasteaiad, koolid, Kagu-Eesti Rajaleidja keskuse ja Võru linnavalitsuse spetsialistid

teevad koostööd, et tagada laste üleminek lasteaiast kooli. Tutvustuse Võru linna koolide kohta ning info sellest, mida lapse koolimine perele tähendab, saab lapsevanem juba aasta enne lapse kooli minemist lasteaias korraldataval infopäeval, kus teemat avavad Võru linnas tegutsevate koolide juhid ja õpetajate esindajad. Koolides on toimunud tutvumispäevad koolieelikutele ja nende vanematele, mida teatakse kui eelkooli.

Niinimetatud eelkool käis Võru Kesklinna Koolis koos viiel korral sagedusega üks kord kuus. Kesklinna kool on seda organiseerinud pigem eesmärgiga koolitada vanemaid. Samal ajal kui lapsed tutvusid sportlike, mänguliste ja muusikaliste tegevuste kaudu koolikeskkonnaga, korraldati vanematele erinevate lektorite esituses loenguid, et aidata neil toime tulla muutustega, mida lapse koolimine perele kaasa toob. Kahjuks jäi lapsevanemate osavõtt loengutest aasta-aastalt

tagasihoidlikumaks. Ka Võru Kreutzwaldi Koolis käisid eelkoolieelised lapsed kooliga tutvumas 6–8 korda jaanuarist maini. Koolid kinnitavad, et eraldi eelkooli korraldamise vajadust ei ole ning kiidavad lasteadeade tubli tööd alushariduse andmisel ja laste kooliks ettevalmistamisel. Kindlasti toimuvad kooliga tutvumise päevad lastele ja vanematele ka sel õppeaastal.

Üldjuhul käivad Võru linna eelkoolieelised lapsed lasteaias. Omavalitsusel on ülevaade kooli tulevatest lastest. Perede puhul, kus kasvab koolieelik, kes lasteaias ei käi, uuritakse olukorda ja vajadusel nõustatakse vanemat. Samas nõustavad koolide ja lasteaias õpetajad ning Kagu-Eesti Rajaleidja keskuse spetsialistid õppe- ja kasvatusküsimustes lasteasutuses mittekaivate laste vanemaid. Kui lasteasutuses mittekaiva lapse vanem kahtleb lapse kooliküpsuses, peaks ta julgelt pöörduma Rajaleidja keskusesse.

MÕTISKLUS

Kas Jumal ebaõnnestus?

Kõikide loodolevuste seas, kõikide inglite hulgas oli üks ingel, kellele Jumal oli andnud kõige erilisemad

anded ja silmapaistvuse ning kõige vastutusrikkama positsiooni juhina. Ta ei olnud selline juht, keda alluvad oleksid salaja põlanud või taga rääkinud või kelle ees nad oleksid ebameeldivat hirmu tundnud. Vastupidi, ingel Lutsifer oli selline juht, keda armastati ja austati kogu südamest. Teda usaldati täielikult.

Sammhaaval sai aga Lutsiferist mässaja ning taevase armastava ja üksteisest lugupidava ühiskonna õonestaja. Tema südamesse pugusid kibedus ja süüdistused ning teda hakati kutsuma Saatanaks (tõlgitult süüdistaja) ja Kuradiks. Kuna ta oli olnud ütlemta tõe, järgis teda ja tema ideid suur hulk ingliseid. Mingil hetkel osa neist inglitest mõistis,

et nende armastatud juhi suund on kurjust külvav ja nad valisid teenida armastavat Jumalat, kuid ülejäänud Kuradit järgivad inglid tegid teadliku otsuse minna kurjuse teel edasi ning neid ingliseid me nimetame tänapäeval kurjadeks ingliteks ehk deemoniteks.

Kas selline asjade käik oli Jumala kui looja ebaõnnestumine? Kas tal läks oma meistritöö, Lutsiferi loomisel juba miski alguses valesti või oli Jumala hilisemas käitumises midagi, mis pani ühe targima ja ilusaima inglise mässama? Need on küsimused, mida me küsime iseendagi kohta siis, kui laps vanema vastu pöörab, kui kõige usaldusväärsemast kaastöölisest saab reetur

või kui kõige lähedasem läheb oma teed. Kas ma oleksin saanud teha midagi teisiti? Kas ma olen süüdi?

Inimestena me olemegi ebatäiuslikud, kuid iialgi ei saa me võtta vastutust teiste tehtud valikute ja otsuste eest. Kui Jumal andis luues oma loodolevustele võime vabalt valida ja otsuseid teha, siis polnud see ebaõnnestumine, vaid ülim armastus. Kui meie elus on hetki, kui meie armsate valikute teevad meile ütlemta suurt valu, võime me ometi lubada neil minna oma teed, armastades ja ennast süüdistamata.

Hele Kulp,
Seitsmenda Päeva Adventistide
Võru Koguduse pastor

VÕRU LINNA LEHT

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil
ulis.guth@voru.ee

Väljaandja:

Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Ulis Guth
Tel: 512 0787
Teostaja: OÜ Meedium
Tiraaž: 6850 eksemplari

Ajalehe järgmine number ilmub 25. oktoobril.

TUNNUSTUS

Võru linna skateparki märgati taas

Eesti Kodukaunistamise Ühenduse poolt korraldatud üleriiklikul konkursil „Eesti kaunis kodu 2018“ pälvis Võru skatepark eriautasu „Parim tervisespordirajatis“. 25. augustil Viljandi Sakala Keskuses toimunud pidulikul üritusel andsid autasu Võru linna esindajatele üle Vabariigi President Kersti Kaljulaid ja Eesti Olümpiakomitee president Urmas Sõõrumaa.

„Investeering Võru skateparki on ilmselgelt läinud õigesse kohta, selles võib veenduda igaüks, kes võtab vaevaks minna kaema noorte pidevat aktiivset askeldamist Vee tänava ääres. Mul on väga hea meel, et nüüd leidis see äramärkimist just tervisespordirajatisena, sest just seda see

noorte jaoks on – koht, mis kutsub ja innustab igapäevaselt harjutama ja pingutama oma kehaliste oskuste arendamise nimel. Noorte aktivistide ja linnavalitsuse koostöös saavutatud täistabamus!“ kommenteeris Võru abilinnapea Sixten Sild.

See oli juba teine kord, kui Võru linna skatepark ametliku tunnustuse pälvis, kuna tänava kevadel tunnistas Eesti Kommunaalmajanduse Ühing Võru betoonist skateparki 2017. aasta parimaks kommunaalrajatiseks.

Mullu 14. oktoobril avatud skatepargis on 20 rajaelementi ning arvestatud on erinevate harrastajate ja vanusegruppide nõudmistega. Rula-, uisui-, tõukeratta- ning DH-,

FGFS- ja BMX-rataste sõiduks sobiv umbes 1435 m² ala hõlmav rajatis on oma bowl-elementi (kauss/bassein) ja korraliku sademeveesüsteemiga Eestis ainulaadne. Samuti saab pargis korraldada kõrgetasemelisi võistlusi.

Ulis Guth

Võru linna esindajad – arendusnõunik Tiina Hallimäe, skateparki idee autorid/teostajad Tanel Tolsting ja Rein-Erik Jõe – ning Vabariigi President Kersti Kaljulaid ja Eesti Olümpiakomitee president Urmas Sõõrumaa Viljandi Sakala Keskuse lavalaudadel. Foto: Jaan Pääsuke >

ARENDUSTEGEVUS

Võrus avati maakonna esimene täismõõtmetes kunstmuruväljak

15. augusti õhtul avas Võru FC Helios Kreutzwaldi kooli kõrval pidulikult täismõõtmetes kunstmuruväljaku – esimese omataolise Võrumaal. Täitus meie jalgpallurite kauaaegne unistus, mis annab võimalused nii kvaliteetseteks

treeninguteks kui ka rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks.

„Eesti lastesõbralikumas linnas valmis järjekordne hea ja vajalik objekt. Suur kumardus Jaanus Vislapuule pühendunud töö ja tohutu vastutuse võtmise eest“, lausub linna napea Anti Allas.

Linnavalitsus tunnustas Võru FC Heliose tegevjuhti Jaanus Vislapuud aunimetusega „Visla hing 1“. „Nali naljaks, sisu on siiski südamest ja päris. Tõelise tegija nimetus!“ sõnas linna napea, kellel oli au uuel väljakul esimest korda ametlikult väravasse kõmmutada.

Avatseremoonia järel vaadati üheskoos väljakule paigaldatud suurelt

Linnavalitsus tunnustas Jaanus Vislapuud väljaku rajamise eestvedamise eest aunimetusega „Visla hing 1“.

ekraanilt UEFA superkarikafinaali Madridi klubide Atlético ja Reali vahel.

Juba kuu aega on uuel väljakul toimunud treeningud ja peetud mitmed klubi noortemeeskondade ja duubli mängud. Nii noored kui ka duubel olid esimeses mängus oma uuel koduväljakul edukad: U-16 alistas esimeses mängus Maardu Linnameeskonna ekaaslased 5:1 ja meie duubel 1:0 FC Elva duubli. Täna on uuel platsil peetud juba kümme mängu.

Esindusmeeskond jätkab kodumänge endiselt Võru Spordikeskuse päris muru väljakul.

Kunstmuruväljak läks maksma ligi 515 000 eurot, millest 160 000 eurot andis Võru linn ja 100 000 eurot Eesti Jalgpalli Liit (hinnad ei sisalda käibemaksu), ülejäänud on Võru FC Heliose oma panus.

Juba sel sügisel on kavas soojaku ja riietusruumide ehitus. Tuleval kevadel on väljaku kõrvale plaanis ehitada ka tribüün.

Ulis Guth

KOMMENTAAR

Jaanus Vislapuu, Võru FC Heliose tegevjuht

Juba praegu on näha, et noorte huvi väljaku kasutamise vastu on väga suur ja palli mängitakse hiliste õhtutundideni. Kooli kasutuses on väljak tööpäeviti kella 8-st 15-ni. Õhtuti ning nädalavahetustel kasutab väljakut klubi ja vabal ajal on väljak avatud tasuta kõigile linna lastele.

Klubi treeningutele on uus väljak andnud kvalitatiivselt täiesti teise tähenduse ja harrastajate arv on taas tõusuteel. Anname endast parima, et tingimusi veelgi parandada.

Ootame omalt poolt väljaku heaperemehelikku kasutamist ja korra hoidmist kõigilt osapooltelt! Jalgpallirõõm igasse südamesse!

HEATEGEVUS

Annetus loomade varjupaigale

25. augustil toimunud kodumängu vaheajal andis FC Helios Võru loomade varjupaigale üle sümbolse tšeki 210 eurole, mis saadi eelmise kodumängu piletit müügi ja kohviku tulust ning mängul tehtud annetustest. Lisaks anneti varjupaigale neli kotti kassi- ja koeratoitu.

LÜHIDALT

Lasteaia Sõleke juurde jääva minijalgpalliväljaku rekonstrueerimine

Juulis-augustis toimunud lasteaia Sõleke juurde jääva Olevi tänava kunstmurukattega minijalgpalliväljaku rekonstrueerimistööde käigus eemaldati olemasolev amortiseerunud kate, tasandati aluspind ning paigaldati uus kunstmurukate. Lisaks vahetati välja amortiseerunud puitpiirded. Tööd teostas Filmer OÜ, tööde maksumuseks oli 14 490 eurot.

Võrkpalliväljakute rekonstrueerimine

Sel suvel toimunud Võru Spordikooli taha jäävate võrkpalliväljakute rekonstrueerimistööde käigus lammutati olemasolev amortiseerunud abihoone, ehitati uus puitaed kinnistu Tartu tn 52 kinnistuga piirnevale osale ning kaks uut keevispaneelidest piirdeaeda erinevate väljakute ja spordikooli vahele. Lisaks rajati väljakutele pääsemiseks uus betoontrapp. Tööd teostas Ingate OÜ, tööde maksumuseks oli 15 497,28 eurot.

Lasteaia Punamütsike piirdeaia ja rühmaruumide rekonstrueerimine

Sel suvel toimunud Punamütsikese lasteaia piirdeaia ja rühmaruumide rekonstrueerimistööde käigus likvideeriti vana kinnistut ümbritsev betoonpostidel võrkaed, mis asendati uue keevispaneelidest aia ja väravatega. Hoones rekonstrueeriti rühmade Liblikas, Mõmmik ja Päikesekiir ruume, koridore ning köögi välistrepp. Samuti rajati uus ruum koosolekute läbiviimiseks ning kabinet logopeedile.

Aia rekonstrueerimistööd teostas Madis Rammul FIE, tööde maksumuseks oli 12 985 eurot. Ruumide rekonstrueerimistööd teostas Ruuderi Ehitus OÜ, tööde maksumuseks oli 62 620,91 eurot.

Raiko Palm,

linnamajanduse osakonna juhataja

TULE TRENNI!

VÕRU FC HELIOS ootab JALGPALLITRENNI 2002.–2012. a sünd poisse ja tüdrukuid!

Trennid Võru uuel kunstmuruväljakul.

Info tel 5625 7399, 5686 9416
www.fcheliosvoru.ee

VÕRU FC HELIOS

Võru staadion

29.09 13:00 Pärnu JK

06.10 13:00 FC Nõmme United

20.10 13:00 Tallinna JK Legion

03.11 13:00 Tallinna FC Flora U19

BORG **NORD METALLIK** **EGOTAR GRUPP** **ROOP**

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

TASUB TEADA

Võru linnavalitsuse istungitel

Vara omandamine
Otsustati omandada keskkonnaministeeriumilt kui riigivara valitsejalt tasuta kinnistu aadressiga F. R. Kreutzwaldi tn 55, Võru linn (üldpindalaga 1172 m², sihtotsarve 100% ühiskondlike ehitiste maa). F. R. Kreutzwaldi tn 55 kinnistul asub 2-korruselise hoone, mida planeeritakse kasutada kohalikule omavalitsusele pandud ülesannete täitmiseks. Eelkõige soovitakse hoonet kasutada linna sotsiaalelamispindade laiendamiseks ja Nõõrimaa Tugikodus osutatavate teenuste parandamiseks.

Vara tasuta kasutusse andmise lepingu lõpetamine
Otsustati seisuga 10.09.2018 lõpetada Võru linnavalitsuse ja mittetulundusühingu FC Helios Võru vahel 26.09.2013 sõlmitud vara tasuta kasutusse andmise leping, millega Võru linn andis MTÜ-le FC Helios Võru tasuta kasutusse Roosi tn staadioni tähtajaga 30.09.2033. MTÜ FC Helios Võru esitas 24.08.2018 avalduse lepingu lõpetamiseks, kuna seoses uue staadioni rajamisega ei vaja klubi enam Roosi tn staadioni.

Reservfondi kasutamine
Otsustati suunata reservfondist 4900 eurot Võru Lasteaed Punamütsike eelarvesse basseiniruumi uue õhukivati soetamiseks.

Haridusasutuste poolt osutatavate teenuste hinnad
Kehtestati alates 10. septembrist 2018 Võru linnavalitsuse hallatavate haridusasutuste poolt osutatavate teenuste hinnad.

Õpilaste arvu suurendamine klassis
Võru Kreutzwaldi Koolil lubati suurendada 2018/2019 õppeaastal õpilaste arvu üle „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus” § 26 lg 1 sätestatud piirnormi: 3B

klassis kuni 25 õpilaseni ning 5A ja 6B klassis kuni 26 õpilaseni.

Koolieelse lasteasutuse õppekulu vanemate poolt kaetava osa maksimisest vabastamine
Kinnitati 2018/2019 õppeaastal Võru linna koolieelsete lasteasutuste õppekulu vanemate poolt kaetava osa maksimisest vabastatud laste nimekirjad.

Õppetasu kehtestamine huvikoolides
Kehtestati Võru Muusikakooli, Võru Kunstikooli ja Võru Spordikooli õppetasud alates 1. septembrist 2018 (korras-tati huvikoolide õpperühmade õppesuundade nimetused). Võrreldes eelmise õppeaastaga õppetasud ei muutu.

Riigihanke korraldamine
Tulenevalt vajadusest soetada Võru Spordikooli tarbeks buss, otsustati korraldada riigihange „Bussi kapitalirent”.

Riigihangete tulemuste kinnitamine
Riigihankel „Võru Kesklinna Kooli sisustus” tunnistati edukaks:
OSA 1 (Laboratooriumid) – AS RETENTi pak-kumus maksumusega 42 290,00 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 2 (Tehnoloogiaklass) – OÜ Hammerjacki pak-kumus maksumusega 29 975,00 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 3 (Kodundus ja käsitöö) – AS Saloni Büroomööbli pak-kumus maksumusega 9 410,22 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 4 (Kapid, riidid) – AS Saloni Büroomööbli pak-kumus maksumusega 17 250,20 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 5 (Lauad, toolid) – AS Saloni Büroomööbli pak-kumus maksumusega 117 769,45 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 6 (Õpetajate tuba) – AS Saloni Büroomööbli pak-kumus maksumusega 3 486,23 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);

Võru linnavolikogu istung 12. septembril

Määruse muutmine
Otsustati muuta Võru Linnavolikogu 20. septembri 2017 määruse nr 14 „Võru linna arengukava 2017–2035”(RT IV, 26, 09, 2017, 3) lisa 1 ja kehtestada see uues redaktsioonis.
Arengukava lisa 1 muutmine tulenes vajadusest arvestada 2018. aastal teostatud ning 2019. aastaks kavan-datud tegevustega ning vajadusest muuta arengukava tegevuskava ja investeeringute kava sellisel, et see kajas-taks nelja eelseisvat eelarveaastat (15. oktoobri seisuga). Seetõttu on tegevuskava tabelist välja võetud 2017. aasta ja tabelisse on lisatud aasta 2022+.
Uues redaktsioonis kajastuvad arengukava tegevus-kavasse tehtud muudatused ning lisanduvate aasta 2022+ tegevuste kirjed.
Määrus jõustub 1. oktoobril 2018.

Kalmuse tn 16a ja lähiala detailplaneeringu vastu-võtmine ja avalikule väljapanekule suunamine
Võeti vastu „Kalmuse tn 16a ja lähiala detailplaneering” vastavalt lisale (lisa asub linnamajanduse osakonnas, Geo-Baltica OÜ töö nr DP-04-16) ning suunati detailplaneering avalikule väljapanekule.

Kalmuse tn 16a kinnistu Koreli oja ja Kalmuse tn 10, 10a, 12, 12a, 14, 16, 18, 20, 22 kinnistute vahelise u 8400 m² suurusele osale elamumaa sihtotstarbe määramine muu-dab osaliselt Võru Linnavolikogu 11. märtsi 2009 määru-sega nr 98 kehtestatud Võru linna üldplaneeringut. Võru linna üldplaneeringuga on antud alale reserveeritud hal-jasala ja parkmetsa maa juhtfunktsioon, mille all mõiste-takse valdavalt linnalisele asulale iseloomulikke puhkuseks ja virgестuseks mõeldud looduslikke ja poollooduslikke metsaalasid või inimese poolt rajatud haljasrajatiste alasid. Ülejäänud u 30 042 m² suuruse Kalmuse tn 16a kinnistu maakasutuse juhtotstarbe jääb üldplaneeringu kohaselt haljasala ja parkmetsa maaks. Kalmuse tn 16a kinnistu maakasutuse osaline juhtotstarbe muutmine haljasala ja parkmetsa maast elamumaaks ei põhjusta olulist linnaruu-milist mõju, kuna realselt ei ole avalikku kasutust selles piirkonnas nimetatud maale välja kujunenud ja avalik vee-kogu kasutamine säilib.

Võru linna 2018. aasta lisaeelarve
Võeti vastu Võru linna 2018. aasta lisaeelarve, millega lisati linna eelarvesse Võru linnale ja Võru linna hallata-vatele asutustele eraldatud toetused ja täiendavad tulud.

OSA 7 (Rulood) – AS SUNOREKi pakkumus maksumu-sega 4 808,00 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 8 (Riputussiinid) – OÜ Deveri pakkumus maksu-musega 440,81 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 9 (Tahvlid ja vitriinid) – AS Kitman Thulema pak-kumus maksumusega 16 205,48 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 10 (Peeclid) – AS Kitman Thulema pakkumus maksumusega 808,72 eurot (hind ei sisalda käibemaksu);
OSA 11 (Spordiinventar) – AS Kitman Thulema pak-kumus maksumusega 6 255,58 eurot (hind ei sisalda käibemaksu).
OSA 12 (Töökoda ja ladu) osas tunnistati hankemenetlus kehtetuks pakkumuste mitteesitamise tõttu.
Riigihanke „Jüri ja Luha tänava ringristmiku rajamine”-võitis 235 388,00 euroga (hind ei sisalda käibemaksu) ühispakkuja Aigren OÜ ja Rattar OÜ.

Ehituslubade väljastamine
Väljastati järgmised ehituslood: autoremondi teenindus-hoone püstitamiseks asukohaga Tallinna mnt 42e, ring-ristmiku ehitamiseks asukohtadega Jüri tn, Luha tn T1 ja Luha tn T2, vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitamiseks asukohaga Pikk tn ning sademevee kanalisatsioonitorus-tiku ehitamiseks asukohaga Räpina mnt T1.

Kasutuslubade väljastamine
Väljastati järgmised kasutuslood: kunstmurukattega jalgpalliväljakule asukohaga Kooli tn 7, veetorustikule asukohtadega Jaama tn, F. R. Kreutzwaldi tn, Raudtee tn 13, abihoonele asukohaga Räpina mnt 3 ning laiendatud kõrvalhoone-saunale asukohaga Lühike tn 4.

Ürituste kooskõlastamine ja maa-alade sulgemine
Võru Kesklinna Koolile anti nõusolek avaliku ürituse „Võru Kesklinna Kooli spordinädala heategevusjooks/kõnd” korraldamiseks ning Roosi tänavaga piirneva staadioni, samuti parklate, puhkeala, tänavate ja pargi sulgemiseks 28. septembril 2018 kell 17–20.30 (start kell 18) Võru linnas vastavalt asendiplaanile.
Füüsilisest isikust ettevõtjale Sirle Sillastele anti nõusolek avaliku ürituse „Võru laat” korraldamiseks 21. septembril kell 9–16 ning lubati sulgeda liikluseks Vabaduse väljak samal päeval kell 7–17 vastavalt asendiplaanile.

Lisaeelarve maht on 333 512 eurot ning linnaeelarve maht pärast lisaeelarve vastuvõtmist 25 450 294 eurot.
Põhitegevuse tulude eelarve suurennes 238 544 euro võrra, toetuste eelarve 220 154 euro võrra ning põhite-gevuse kulude eelarve 248 472 euro võrra.
Haridus- ja teadusministeerium on eraldanud Võru linna koolidele toetust 62 236 eurot projekti „Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt” elluviimiseks. Tegevust rahastatakse Euroopa Sotsiaalfon-dist ning koolidele soetatakse infotehnoloogiavahendeid. Rahandusministeeriumilt eraldatud 30 989 eurot läheb puuetega inimeste eluruumide kohandamiseks. SA-lt In-nove eraldatud 2018. aasta toetus projektile „Võru linna uue tasandusrühma loomine” – 11 025 eurot – kajastub Võru Lasteaed Sõleke kulu-eelarves. Võru Spordikoolile Spordikoolituse- ja Teabe Sihtasutuselt eraldatud 53 965 eurot on ette nähtud treenerite töökuulu toetuseks. Riigieelarve toetusfondist on eraldatud täiendavalt Võru lin-nale toetust 28 302 eurot asendus- ja järelehooldusteenuse osutamiseks.
Investeeringitegevuse eelarvesse on muu hulgas li-satud rahandusministeeriumi toetus (toetuse rahastaja on EAS) 44 320 eurot projektile „Kultuurimaja Kannel ventilatsiooni- ja lavasüsteemide kaasajastamine ja paran-damine“. Projekti omafinantseering 14 773 eurot laekub Sihtasutuselt Kultuurimaja Kannel.

Muudatus puulehtede kogumisringide korralduses

Võru linnas toimub sel sügisel puulehtede kogumine teistmoodi, kui seni harjutud. Soovime loobuda kile-kottide ja ka biolagunevate kilekottide kasutamisest lehtede veol, kuna nimetatud kotid kipuvad laadimisel rebenema, on elanikule kallid osta ja lõppkokkuvõttes ei lagune nii kiiresti, kui linna kolmeaastases kompos-timistsükklis oleks vajalik.
Alates selle aasta sügisest soovime korraldada lehevedu nii, et leheveole soovijad saavad ennast re-gistreerida ajavahemikus **15.–19. oktoobrini**. Juhime tähelepanu, et toimub ainult üks registreerimine, seega palume endast sel ajal teada anda ka novembris leheveo soovijatel!

Leheveole registreerimisel tuleb öelda oma nimi, kinnistu aadress ja kontakttelefoni number ning kas soovite vedu oktoobris ja/või novembris.

Kõige lihtsam on ennast leheveole registreerida e-posti aadressil tiina.randjärv@voru.ee või info-saali telefonidel 785 0901, 5330 9511.

Registreeritud aadressile tuuakse Big-Bag kott – ok-toobriks leheveole registreerinutele 22.–23. oktoobril ja novembri veoks registreerinutele 1.–2. novembril.
Juhime tähelepanu, et kott antakse kindlasti käest kätte ning koti saaja nimi ja aadress kirjutatakse üles, seega palume kotisoovi korral kindlasti kodus olla.
Täis Big-Bag kottide esimene vedu toimub **25.–31. oktoobril**. Teine, novembris toimuv veoperiood on kavas **5–9. novembril**. Täpsema veokuupäeva mõlema perioodi sees paneb paika vedaja ja seda endale va-lida ei saa, küll aga palume arvestada, et lehed peaksid olema veoks valmis valitud perioodi esimeseks päevaks, kas siis 25. oktoobriks või 5. novembriks. Veoperioodi jooksul viiakse puulehed ära ainult ühel korral (kui ar-vate, et lehti on rohkem kui üks Big-Bag koti täis, palun sellest registreerimisel teada anda). Võimalik, et lehed viiakse ära tänavate kaupa, seega ei ole vaja muretseda, kui järjekord kohe Teieni ei jõua. Samuti sõltub lehe-vedu ilmast ja sademetest.
Big-Bag kotti palume hoida kinnistul sellises kohas, et sellele oleks võimalik sõidukiga ligi pääseda (sõiduki tõstemehhanism ulatub kuni 3 m kaugusel olevat kotti tõstma). Kottidesse on keelatud panna midagi muud peale puulehtede.
Nõuanne: ei ole keelatud kinnistult lehed aega-mööda varem ära koristada ja neid näiteks kinnistul hunnikus või väiksemates kottides hoida. Kui saate Big-Bag koti, panete selle täis ja lehed ongi veoks valmis. Kui aga alustate koristamist alles Big-Bag koti kohale jõudes, võib veopäev paraku kätte jõuda enne, kui töö-dega lõpuni jõuate.
Samas on linnaelanikel võimalik lehed (ja muud biolagunevad haljastujäätmед) alati ka ise komposti-misplatsile Kose tee 2 (kalmistu taga) ära viia. Kompos-timisplatsil tuleb lehed kindlasti kottidest välja valada.

Tiina Randjärv, keskkonna- ja järelevalve spetsialist

NÕUANNE

Enne ehitamist konsulteerige ehitusjärelevalve spetsialistiga!

Võru linnavalitsus palub ehitusloata ehitustegevusega kaasnevate arusaamatuste vältimiseks eelnevalt konsulteerida linnavalitsuse ehitusjärelevalve spetsialistiga. Paljudele on teadmata, et ehitusseadus-tiku kohaselt on nõutav hoone püstitamisele, katusekatte muutmisele, välisseina katte muutmisele, hoone laiendamisele, hoone ümberehitamisele, uue piirdeaia ehitamisele jne eelnev ehitusprojekt ja ehitusluba (ehitusteatis). Ka alla 20 m² ehitisealuse pinnaga hoone või varjualuse ehitusdokumen-tideta püstitamisel on vajalik järgida tuleohutuse ning Muinsuskaitseameti nõudeid. Samal aadres-sil palume pöörduda ka juhul, kui Teile kuuluvate hoonete andmed ei vasta ehtisregistris olevatele. Ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse rakendamise seaduse kohaselt tuleb 2020. aasta 1. jaanuariks ehtisregistrisse kandmata ehitised seadustada või lammutada.

Rain Raitar,
ehitusjärelevalve spetsialist,
tel 785 0934,
e-post rain.raitar@voru.ee

Kui Teie elukoht rahvastikuregistris ei ole täpne (puudu on küla või tänav, maja- või korterinumber), kuna olete kolinud ja eelmise kodu omanik on taotlenud Teie aadressi muutmist, jäävad 2019. aastast registris Teie elukohaandmed tühjaks. Nii võite ilma jääda avalikest teenustest.

Oma andmeid saate kontrollida ja täpsed andmed esitada riigiportaalis eesti.ee või elukohajärgses omavalitsuses.

TASUB TEADA

Uuendused bussisõidu piletisüsteemis alates 1. septembrist

Alates 1. septembrist hakkasid Võrus linnas kehtima ühiskaardid (pildil), mis pakuvad ühistranspordi kasutajatele tasuta sõiduvõimalusi paljudel maakonnaliinidel üle Eesti. Teatavasti on Võru maakonnas alates 1. juulist avaliku teenindamise lepinguga maakonnaliinidel bussisõit kõigile vanusegruppidele tasuta. Ühiskaarti omades ei maksa bussisõit midagi ka linnaliinibussis. Võru linna teenindavatesse bussidesse (liinid nr 1, 11, 14 ja 16) on paigaldatud uued seadmed ja validaatorid, mille juures sõit registreeritakse.

Sõiduõiguse tõendamiseks on vajalik 2 eurot maksev ühiskaart, mida esialgu on võimalik soetada järgmistest müügipunktidest:	
Vilja Selver, Vilja 6 Võru Postkontor, Vilja 14b Luha Postkontor, Jüri 83	
Uusi sõidukaarte saab osta ka bussijuhtidelt.	

1 KÜSIMUS

Kas Võru linna bussides saab sõita ka näiteks Tallinna ja Harjumaa ühiskaardiga?

Kasulik teada

Senised 70-aastastele ja eakamatele väljastatud sõidukaardid (nn rohelised kaardid) jäävad kehtima, st neid ei pea asendama uue ühiskaardiga ning neid saab ka edaspidi kasutada Võru linnaliinibussidel ja tasuta maakonnaliinidel. Esimese uuenduse järgse nädala jooksul on selgunud, et esineda võib üksikuid juhtumeid, kus pensionäri kaart ei ole uues bussipiletisüsteemis tööle hakanud. Sellisel puhul ei jää üle muud kui soetada uus sõidukaart, millega on võimalik sõita Võru linnas, maakonnas ja kaugemalgi. Et uued oranživärvilised sõidukaardid pakuvad bussiga sõita soovijaile tunduvalt laiemaid võimalusi (tasuta sõit ühiskaardiga registreerimisel on võimalik maakonnaliinidel üle Eesti, täpsemalt Läänemaal, Viljandimaal, Saaremaal, Hiiumaal, Jõgevamaal, Järvamaal, Ida-Virumaal, Tartumaal, Valgamaal, Võrumaal ja Põlvamaal), võiksid kõik ühistransporti kasutavad inimesed kindlasti kaaluda uue 2-eurose kaardi soetamist. Kaarti tasub alati kaasas kanda, sest tasuta bussisõiduga kaasneb valideerimiskohutus. Uus ühiskaart on isikustamata, kuid soovi korral saab kasutaja seda isikustada internetis või lasta seda müügipunktis teenustasu eest teha. Lisainfot sõidukaardi isikustamise kohta saab veebiaadressilt https://www.pilet.ee/viipe/uhiskaart/persod/perso.

Kait Kabun,
arendusspetsialist

Vastab arendusspetsialist Kait Kabun

Jah, piletisüsteem on sama ja kaardid on riskasutuses. Lisaks kehtivad ühtses piletisüsteemis Tartu bussikaart, Pärnumaa ühiskaart, GoBusi ja Atko transpordikaardid.

Tegevustoetus

Linna eelarvest kultuuri-, spordi-, noorsootöö-, haridus- ja sotsiaaltöölalise tegevustoetuse andmise kord sätestab, et toetust võivad taotleda füüsilisest isikust ettevõtjad, mittetulundusühingud ja sihtasutused, kui tegevus, millele toetust taotletakse, või sellest tulenev kasu on suunatud Võru linna elanikele.

Toetuse andmise eesmärk on kultuurilise, sportliku, noorsootöö-, haridus- ja sotsiaaltöölalise tegevuse toetamine ning vaba aja sisustamiseks paremate tingimuste loomine.

Tootlusele lisatakse: - planeeritav tegevusaasta eelarve;   - tegevuse läbiviimise kohtade ja aegade plaan;   - korraldatavate ürituste loetelu;   - tegevuses osalejate isikukoodidega nimekiri.

Toetus antakse üheks kalendriaastaks taotluses esitatud eesmärkide täitmiseks.

Puudega inimeste organisatsioonidele toetuse andmise korra eesmärk on organisatsiooni liikmete ühistegevuse toetamise kaudu puudega inimeste aktiveerimine, rehabiliteerimine ja iseseisva toimetuleku suurendamine, puuetega inimeste vajaduste ja prioriteetide määratlemine, puuetega inimeste elu puudutavate teenuste ja abinõude osutamine ning hindamine.

Toetust makstakse vastavalt rahvastikuregistri andmetel Võru linnas registreeritud puuetega inimeste arvule organisatsioonis.

Tootlusele lisatakse: - taotleja organisatsiooni esindamiseks õigust omava isiku poolt allkirjastatud liikmete nimekiri;   - organisatsiooni arengu- või tegevuskava (järgmiseks aastaks).

NB! Palume kindlasti üle kontrollida lisatud nimekirjades olevate isikute nimede vastavus isikut tõendava dokumendiga!

Üldine info

Toetuse saajad on kohustatud esitama linnavalitsusele toetuse kasutamise kohta aruande, mille esitamise kuupäevad on kirjas eelnimetatud kordades.

Toetuste andmise korrad ning taotluste ja aruannete blanketid leiате linna veebilehelt www.voru.ee ja linnavalitsuse infosaalst.

Toetuse taotlus koos kõikide nõutud lisadokumentidega saata **hiljemalt 1. oktoobriks 2018** (kaasa arvatud) e-posti aadressile info@voru.ee või linnavalitsuse aadressile Jüri 11, 65620 Võru või tuua linnavalitsuse infosaali.

Inge Tolga,
kultuurispetsialist
Eve Ilisson,
sotsiaaltöösakonna juhataja

Huvikooli õppetasust vabastamine Võru linnas

Elmise õppeaasta jooksul vabastati huvikooli ühe huviringi õppemaksu tasumisest kokku 37 last. Ka algaval õppeaastal on taas võimalus taotleda huvikooli õppetasust vabastamist. Huvitegevuse toetus on peredele, kelle sissetulek on väiksem kui 1,5-kordne toimetulekupiir. Huvitegevuse toetust saab taotleda huvikooli 7–19-aastase õpilase ühe huviringi õppekulu maksmisest vabastamiseks. Õppimist huvikooli ettevalmistus- ja lisa-aastaklassis ei toetata.

Taotlusi huvitegevuse toetuse saamiseks saab esitada kolm korda aastas: 10. oktoober 2018 on taotluste esitamise tähtaeg huvikooli õppetasust vabastamiseks septembrist detsembrini;   10. jaanuar 2019 jaanuar on taotluste esitamise tähtaeg jaanuari- ja veebruarikuu õppetasust vabastuse saamiseks;   10. märts 2019 on taotluste esitamise tähtaeg õppetasust vabastuse saamiseks märtsist maini.

Huvitegevuse toetuse saamiseks esitab lapsevanem Võru linnavalitsuse sotsiaaltöösakonda taotluse, millele on lisatud eelneva kuu eluruumi kulusid tõendavad dokumendid (elektri- ja kommunaalteenuste arved ning vajadusel üürileping). Kui laps osaleb huvioppes erahuvikoolis, tuleb lisaks esitada huvikooli tõend huvikoolis õppimise ja õppetasu suuruse kohta. Munitsipaalhuvikoolis (Võru Spordikool, Võru Muusikakool, Võru Kunstikool) õppimise puhul huvikooli tõendit vaja esitada ei ole. Linnavalitsuse ametnik kontrollib taotluse vastavust „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korrale“. Otsuse toetuse andmise või sellest keeldumise kohta teeb komisjoni ettepanekul linnavalitsus.

Anita Kikas,
haridusspetsialist
Eve Tšegurov,
sotsiaaltööspsialist

Toimetulekupiir 2018. aastal

Toimetulekupiir on summa, mis jääb perele kätte pärast seda, kui sissetulekust on maha arvatud eluruumide kulu. 2018. aastal on riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri määr 140 eurot kuus. Toimetulekupiir perekonna igale alaealisele liikmele on 168 eurot kuus ja perekonna teisele ja järgnevatele täisealistele liikmetele 112 eurot kuus.

Eve Tšegurov

Näited:

*Ühe lapsega üksinda last kasvatav pere: 140 + 168 = 308 €.
Huvitegevuse toetuse taotlemise õiguse arvutamiseks tuleb toimetulekupiir korrutada 1,5-ga. Seega on õigus huvitegevuse toetust lapsele taotleda sellel perel juhul, kui pärast eluaseme kulude maha arvamist jääb perele vähem kui 462 €.
*3-liikmeline perekond, kus on 2 täiskasvanut ja 1 alaealine laps: 140 + 112 + 168 = 420 €. Lapsel huvitegevuse toetuse taotlemise õigus tekib perel, kus pärast eluaseme kulude mahaarvamist jääb perele vähem kui 420 x 1,5 = 630 €.
*4-liikmeline perekond, kus on 2 täiskasvanut ja 2 alaealist last: 140 + 112 + 2 x 168 = 588 €. 588 x 1,5 = 882 €.
*5-liikmeline perekond, kus on 2 täiskasvanut ja 3 alaealist last: 140 + 112 + 3 x 168 = 756 €. 756 x 1,5 = 1134 €.
*5-liikmeline perekond, kus on 2 täiskasvanut, 2 alaealist last ja 1 täiskasvanud laps: 140 + 2 x 112 + 2 x 168 = 700 €. 700 x 1,5 = 1050 €.

Võru linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise uuendatud kava lähiaastateks

Suve hakul linnavolikogu istungil kinnitatud Võru linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava näeb ette Võru linnas perioodil 2018–2022 investeeringuid amortiseerunud torustike rekonstrueerimiseks ning uute vee- ja kanalisatsioonitorustikke rajamist – kokku *ca* 38 km (veetorustikku 16,3 km ja kanalisatsioonitorustikku 22,3 km). Lisaks nähakse vajadust rekonstrueerida Niidu tn reoveepumpla ja teha Võru reoveepuhastis juurdeehitustöid (täiendada settetöötlust), samuti on kavas linna sadameveesüsteemide ehitus. Selleks, et eelnimetatud investeeringud vee- ja rooveesüsteemide ehitamiseks ellu viia, on AS-il Võru Vesi plaanis käesoleva aasta sügisel esitada projekti rahastamise taotlus Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi (ÜF). Projekti planeeritud kogumaksumus on 5,9 miljonit eurot, sellest ÜF-ist taotletakse tagastamatu abina *ca* 3,5 miljonit eurot. ÜF-i poolne projekti toetamine võib jääda Võru linna veemajandusse viimaseks suureks toetuseks, kuna Euroopa Liidu poolt enam sellises mahus veemajandusprojekte arvatavasti tulevikus ei toetata.

Ülalmainitud investeeringud tehakse eesmärgiga kindlustada nõutele vastav teenus ja tagada keskkonnanõuete täitmine.

Saadava toetuse üheks nõudeks on, et viie aasta pärast peale projekti elluviimist peab veeteenuse kulu moodustama ühe leibkonna liikme

kohta 1,5% leibkonna keskmisest netosissetulekust (aastal 2010 moodustas veeteenuse kulu AS-i Võru Vesi opereeritavates piirkondades 2,12% leibkonna liikme keskmisest netosissetulekust, aastal 2017 oli see 1,0%).

Keskonnaministeeriumi koostatavas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse eelnõus loetakse ühisveevärgi ja ühiskanalisatsiooni teenus taskukohaseks, kui selle teenuse kulu ühe leibkonnaliikme kohta ei ületa 2,5% ühe leibkonnaliikme aasta keskmisest mediaannetosissetulekust.

Kui AS Võru Vesi ei kasuta ära võimalust saada investeeringute tegemiseks tagastamata toetust ÜF-ist, siis tuleb tulevikus teha kõik investeringud 100%-liselt veeteenuse hinnast. Sellisel juhul tõusevad teenuste tariifid kindlasti üle 1,5% leibkonna keskmisest netosissetulekust.

Toetuse saamiseks on vajalik korrigeerida ja kooskõlastada veeteenuse hind Konkurentsiametiga. Teenuse hind peab tagama tulevikus investeeringute teostamise ja seaduse nõuetest tuleneva vee-ettevõtja jätkusuutlikkuse pikemas perspektiivis, ka siis, kui abivahendite maht on oluliselt vähenenud.

Ehk nii nagu ütleb eesti vanasõna: korja õigel ajal, siis võtta hädaajal.

Juri Gotmans,
AS Võru Vesi juhatuse liige

ETTEVÕTLUS

Võru juustutööstus tähistab tänavu oma 50. juubelit

2018. aastal tähistab oma juubelit legendaarne Eesti juustutehas Võru Juust. Pool sajandit tagasi toonase Nõukogude Liidu kõige eesrindlikuma juustutehasena avatud tööstuses valmib muuhulgas juba üle 30 aasta ka Eesti üks armastatuim juust Atleet.

Valio Eesti tegevdirektori Maido Solovjovi sõnul on Võru Juust alati suutnud olla omast ajast mõned sammud ees ning see on aidanud üle elada ka kõige keerulisemad ajad.

„Juba tehase kavandamist vedanud inimesed julgustasid kõiki mõt- lema suurelt ja ettenägelikult, mistõttu suhtuti plaani entusiastlikult ka Moskvas. Tehas liigitati eriti tähtsate objektide nimekirja, mis tähendas, et hankijad olid kohustatud Võru juustutehase ehituseks vajalikke seadmeid ja materjale eelisjärjekorras tarnima,“ rääkis Solovjov.

Valio Eesti tegevdirektor Maido Solovjov juustukerade keskel.
Foto: Valio Eesti

Valio Eesti juhi sõnul aitas nii taasiseseisvumisjärgse tehaseseisaku, 1998. aasta Vene kriisi kui ka mõned aastad tagasi Venemaa ekspordipiirangu üle elada just asjaolu, et tehas oli sedavõrd moodne ja hea võimekusega. „Alati on suudetud leida tootmises uus suund, mis avab ukSED uutele investeerin- gutele, toob tehase raskustest välja ja aitab uuele kasvule,“ ütles ta.

Võru Juustu emafirma Valio Eesti on üks suurimaid kohalikke piima- tööstusettevõtteid. Peamiselt Kesk- ja Lõuna-Eesti farmide toorpiimast valmistatud Valio Eesti tooteid leiab ka Lätist, Leedust, Itaaliast, Rootsist ja Ameerika Ühendriikidest. Ettevõtte tootevalikust leiab igapäevaseid, aga ka funktsionaalseid piimatootmeid, mille aluseks on Valio rahvusvahe- lise kontserni teaduslikud uuringud ja uued tootmismeetodid. Valios läbi viidud teadustööd on hinnatud ka Nobeli preemiaga.

Krista Kalbin,
Valio Eesti AS turundusdirektor

Põnevaid seiku tehase ajaloost ja fakte tänapäevast:

- Kuni 1984. aastani valmistati juuste 15-kilogrammiste keradena, mis tuli paigutada 30-kilogrammistes vormidesse ning tõsta need käsitsi kõrgele pressidesse. Juustutootmise tipphooajal käisid tehasetöotajaid selles füüsi- liselt raskes töös abistamas sõjaväelased.
- Paljud nõukogude ajal sündinud inimesed mäletavad, et vanasti olid juustu sees plastmassist numbrid, mis tähistasid juustupartiid. Kui 1984. aastal sai tehase esimese mehhaniseeritud ja automatiseeritud juustuliini, hakati partii- numbriid juustuplokkidele kandma templi abil. Tänu uutele liinidele jõudis turule ka armastatud Atleet juust.
- Nõukogude Liidu kokkukukkumise eel kahandas inflatsioon rubla väärtuse olematuks, mistõttu müüdi sageli kaupa bartertehingu korras: Venemaalt saadi juustu vastu nii botikuid, triikraudu, tolmuimejaid, televiisoreid, pesu- masinaid kui ka Togliatti tehase autosid.

- 1992. aastal sattus Võru juustutehas suurtesse majandusraskustesse ning lõpetas ligi pooleks aastaks oma tegevuse. Et katta suuri võlgu piima- tootjate ja teiste partnerite ees, pakuti raha asemel tasuks juustu, mida ladudes suurtes virnades seisis. Paljud partnerid kasutasid seda võimalust meelsasti. Vaatamata kõigele likvideeris Valio lõpuks kõik võlad – viimane erastamiseelne arve tasuti partneritele 1996. aastal.
- Valio Forte juust oli 2008. aasta Pekingi olümpiamängude ametlik juust. Kuna Hiina enda piimatööstus on olematu, korraldasid hiinlased rahvusvahelise kon- kursi olümpiajuustu leidmiseks. Soome Valio saatis konkursile teiste juustude seas ka meie Forte juustu, mis osutuski sadade teiste juustude ees võitjaks.
- 2011. aastal võeti Võrus toodetav Lacey Swiss juust müügile USA populaar- seimas kaubandusketis Walmart, mis tähendas ka seda, et Võru juust läbis tavapärasest tootmis- ja hügieenikontrolli kõrval mõnevõrra põnevamate küsimustega Walmarti auditi. Nimelt pidi Võru meeskond andma aru selle kohta, kuidas maandatakse tehases terrorismiohtu.

- Kui nõukogude perioodil oli Võru Juustu peamine eksporditurg Venemaa ja teised liiduvabariigid ning 1990. aastate alguses ka mõningad teised Lääne- Euroopa riigid, siis 2000. aasta algul toimunud tehase renoveerimise järel oman- datud eurosertifikaat avas ukSED Euroopa Liidu suurriikidesse. Täna müüakse Võru Juustu tooteid 26 riigis kolmel kontinendil. Ootamatuid kohtumisi eesti- maise Võru juustuga võib aset leida USA, Kanada, Malta, Itaalia, Prantsusmaa, Kreeka, Türgi, Iisraeli, Usbekistani ja isegi Lõuna-Aafrika Vabariigi kauplustes.
- Valio Eesti on Eesti suurim toorpiima kokkuostja, kelle päevasest 600-tonnisest piimavarust ligi pool kulub juustu valmistamisele Võru tehases. Võru Juustu tooteportfelli kuulub täna muljetavaldavad 272 toodet, millest suurima käibega on Valio ekspordi lipulaev Forte juust ja eestimaalaste suur lemmik Atleet juust.
- Võru juustutehase töötajad on läbi aegade silma paistnud oma püsivuse ja pühendumisega. Täna- se tehase 179 töötajast on tervelt viiendik töötanud et- tevõttes rohkem kui 30 aastat. Võru Juustu kõige staažikam meeskonnaliige on tehases töötanud juba üle 45 aasta.

TULEKUL

Vunki mano loometalgud Vastseliina gümnaasiumis

Võru Spordikeskuses
10. novembril 2018
kell 9-14

**UMBÕ
HÄÄ
SÜÜK!**

**UMA
MEKK
IX
SUUR-
LAAT**

Söögikraam
väiketootjatelt
Vana-Võromaalt
ja naabritelt!

www.umamekk.ee

5.–7. oktoobrini toimuvad Vastseliina gümnaasiumis Vunki mano loometalgud ehk häkatoni* stiilis nädalava- hetus, kus arendatakse Võru maakonnas elu paremaks muutvaid ideid.

Loometalgud on osa Võrumaal aset leidvast pi- lootprojektist „Vunki mano“, mille käigus otsitakse ideid ja lahendusi siinse elu paremaks muutmiseks ning kasutatakse tehnoloogiamailmast tuntud häkatoni meetodit, et katsetada selle sobivust ka kogukonna- põhiste teenuste arendamiseks. Loometalgutel saavad Võrumaa elu muutvate ideede omanikud kaasata oma meeskonda eksperte ja muid abilisi, et ideeaalgeid ühes- koos edasi arendada ja toimivate lahendusteni jõuda. Osalema on oodatud ideed, mis muudavad kohalike inimeste elu läbi innovaatiliste lahenduste mugavamaks ja paremaks.

Võrumaa Arenduskeskuse projektijuht Kadri Kangro: “Kogukonnateenused on elujõulised, kui need on planeeritud koostöös teenuse tarbijate, kogukonna ja kohaliku omavalitsusega. Ainult nii saab luua toimi- vaid lahendusi ning parandada kõigi Võru maakonna inimeste elu sõltumata vanusest, sissetulekust või tervisest.”

Loometalgutetele oodatakse lisaks ideede esitaja- tele osalema tavalisi inimesi, kogukondade esindajaid, ametnikke ja eksperte, kes on valmis liituma endale so- biva meeskonnaga ning tegelema välja käidud ideede arendamisega.

Loometalgud algavad reede õhtul, kui ideede oma- nikud tutvustavad oma mõtteid kohaletulnutele. Osale- jad – kogukonnaliikmed, ametnikud, eksperdid nii me- endi keskelt kui ka väljastpoolt kutsutud – saavad valida endi jaoks meeldivaima idee, mille arendamises nad

soovivad kaasa lüüa. Esimese päeva lõpuks moodusta- takse meeskonnad ja algab töö lahenduste leidmiseks.

Laupäeval toimuvad vahepalana lühikoolitused, mis aitavad meeskondadel edasi liikuda ja annavad inspi- ratsiooni. Kogu nädalavahetuse on meeskondadele abiks erinevate valdkondade (nt teenusedisain, turun- dus, sotsiaalne ettevõtlus, ärimudelid, infotehnoloogia, kodanikühiskond, tervis ja heaolu) spetsialistid, kes hoiavad kõigil tegemistel silma peal ja toetavad nõus- tavad meeskondi, kus tarvis.

Pühapäevaks on ideed piisavalt küpsed, et need võimalike lahendustena ette kanda ning parimad valida.

Häkatoni lõpuks valib žürii välja parimad prototüü- bid, mille loojad saavad rahalise preemia ja võimaluse kasutada mentoreid, et oma idee Võru maakonnas päriselt ellu viia.

Hea algatus saab hoogu juurde – nii mõnigi elust enesest sündinud idee võib lõpuks muuta paljude ini- meste elu ja meie kodumaakond saab meie kõigi jaoks veelgi paremaks paigaks.

Lisainfo ja registreerimine: <https://vunkimano.voru- maa.ee/loometalgud>.

„Vunki mano“ projekt elluviijad on Võrumaa Oma- valitsuste Liit koos Võrumaa Arenduskeskusega, Tallinna Ülikool ja MTÜ Helpific. Tegemist on osaga laiemast üleeuroopalisest projektist „CoSIE“, mis otsib lahendusi, kuidas luua kogukonnale suunatud jätkusuutlike tee- nuseid ning Eestis on projekti pilootpiirkonnaks Võru maakond.

Projekti toetab Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni programm Horizon 2020 (toetusleping nr 770492).

VUNKI MANO!

LOOMETALGUD

5.–7. oktoober 2018
Vastseliina gümnaasiumis

Lisainfo ja registreerimine:
vunkimano.vorumaa.ee

COSIE **VÕRUMAA ARENDUSKESKUS** **Helpific**

Projekt toetab Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni programmi Horizon 2020 (toetusleping nr 770492)

Lisainfo:
Taavi Karu
Korraldaja
Tel +372 529 0894
E-post: taavi.karu@gmail.com

Martin Mark
Korraldaja
Tel +372 565 5410
E-post: martin.mark@gmail.com

* Inglisekeelne *hackathon* (tarkvaraarenduse intensiivüritus) ehk programmeerimismaraton, eestikeelse mugandina häkaton.

ENNETUSTEGEVUS

Tuleohutut kooliaastat!

Suvi on läbi saamas ja pere kõige nooremad liikmed on taas koolitee jalge alla võtnud. Koolialguse juurde kuu- luvad ohutu liiklemine, tähelepanelikkus ja ettevaatlikkus, ent tihtilugu võib selle kõige kõrval ununeda kodus toimuv ning sellega tihedalt seotud tuleohutus.

Päästeamet saab sageli väljakutseid eluhoone tulekahjudele, mis on seotud pliidile kõrbema unustatud toi- duga. Kord on inimene magama jäänud ja toidu pliidile valmima jätnud, teine kord aga on mindud välja koeraga jalutama ning toit on ahjus kõrbema läinud. Mõte, et „käin korraks ära“, lõppeb palju suitsu ja pahandust tekitava õnnetusega. Kui täiskasvanutel juhtub, võib samamoodi juhtuda ka lastega, mistõttu on kasulik neile lihtsad tuleohutuse reeglid meelde tuletada.

Punase kuke külaskäiguks pole palju vaja, piisab vaid vähesest hooletusest või hajameelsusest. Lapsed on uudishimulikud ning kodus üksi olles võivad ohtlikud asjad ahvatleda. Seetõttu on hea, kui lapsevanem näitab eeskuju ja räägib, kuidas ohutult käituda ning millest õnnetuse vältimiseks hoiduda. See tähendab, et rääkida võiks suitsuandurist, ohutust toidutegemisest ja sellest, kuidas tuleb lahtise tulega ümber käia. Tavapäraste toidukõrbemiste puhul annab suitsuandur valjuhäälselt ohust märku, lapsed aga võivad selle peale ehmuda ja hoopis peitu pügeda. Siinjuures ongi oluline rääkida lapsega sellest, milleks suitsuandur hea on ning mida teha siis, kui see tööle rakendub.

Selleks aga, et asjad paremini meelde jääks, on Päästeameti ennetajad kokku pannud nimekirja, mis tasub välja lõigata ja nähtavale kohale panna:

MINU MEELESPEA:

- Mina ei mängi tikkudega.
  - Mina ei jäta põlevat küünalt üksinda tuppa.
  - Mina ei pane laadivat telefoni teki või padja alla.
  - Mina ei hoia pistikupesas korraga liiga palju seadmeid.
  - Tuletan vanematele meelde, et suitsuandurit tuleb kontrollida kord kuus.
  - Süüa tehese olen alati köögis ja jälgin toitu.
  - Mina ei jäta pliiti valveta.
  - Tulekahju korral:
- väljun ohutult ruumidest, liikudes põranda lähedal, kus suitsu on vähem;
  - helistan 112 ja edastan, mis juhtus ja kus juhtus;
  - helistan vanematele;
  - lähnen saabuvate päästjate juurde ja räägin, mis juhtus.

Kas sinu või su lähedaste kodud on tuleohutud? Telli endale või oma lähedastele tasuta kodunõusta- mine, et koos spetsialistiga olukord üle vaadata ja vajadusel muudatusi teha. Päästjate kodukülastuse saad endale, naabrile või ohutusosalast nõu vajavale sugulasele tellida päästeala infotelefoni 1524 kaudu. Kodunõustamine on tasuta. Pensionäridele ja vähekindlustatud peredele paigaldatakse nõustamise käigus vajadusel ka uus suitsuandur.

Marek Kiik,
Lõuna päästkeskuse kommunikatsioonijuht

Võru maakonna ettevõtlusnädal 29.09–07.10.2018

Reede, 29.09

10.00–13.00 TURG (Sulbi Mihklilaadal)

Kutsume teid kõiki turule! Kohal on turul kauplevad kohalikud ettevõtjad – jagame infot maakondliku arenduskeskuse teenuste ja ettevõtlusnädala ürituste kohta, arutleme ettevõtlusvõimaluste üle Võrumaal ning külastame turul kauplejaid.

Toimumiskoht: Roosu talu, Sulbi küla, Võru vald

Korraldaja: Võrumaa Arenduskeskus

Info: Eliis Ermel, eliis.ermel@vorumaa.ee, tel 521 7705

Üritus on tasuta

Esmaspäev, 1.10

10.00–11.00 Maksu- ja Tolliameti infotund

Millised on uued e-maksuameti rakendused ja kuidas neid kasutada? Millised on ettevõtlusega mitteseotud kulud? Maksu- ja Tolliameti Võru büroojuht Katrin Truup tutvustab e-maksuameti uusi rakendusi ning juhtiv maksuaudiitor Aino Kitsik räägib ettevõtlusega mitteseotud kuludest.

Toimumiskoht: Eesti Töötukassa Võrumaa osakond, Jüri 19a, Võru

Korraldaja: Maksu- ja Tolliamet

Info: Katrin Truup, katrin.truup@emta.ee, tel 676 4650

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://ettevotlusnadal.ee/>

Registreerimine kuni 28.09

10.00–15.00 Turismipäev „Ole nähtav!“

Päev täis turismi – tutvustame piirkonna turismistatistikat, arendustegevusi ja tulevikuplaanet! Toimuvad mõttetalgud teemal, kuidas arendada meie piirkonna turismivaldkonda veelgi paremini ja panna alus uutele arengutele. Kõik osalejad saavad osa ka praktilisest koolitusest, mille käigus tutvustatakse hästi toimivaid turunduskanaleid Google My Business ja TripAdvisor.

Toimumiskoht: Päikeseranna puhkemaja. Kõvera küla, Võru vald

Korraldajad: Võrumaa Arenduskeskus, Põlvamaa Arenduskeskus, MTÜ Setomaa Turism

Info: Kadri Moppel, kadri.moppel@vorumaa.ee, tel 5331 1919

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://goo.gl/forms/lyGptHP7s0WKkdVY2>

Registreerimine kuni 28.09

11.00–12.00 Töötukassa infotund „Mis on e-töötukassa?“

Infotunnis tutvustatakse kuidas sisestada ja hallata tööpakkumisi ning esitada avaldusi e-töötukassas. Tehakse ülevaade töötukassa teenustest töandjale.

Toimumiskoht: Eesti Töötukassa Võrumaa osakond, Jüri 19a, Võru

Korraldaja: Eesti Töötukassa Võrumaa osakond

Info: Anne Hiielo, anne.hiielo@tootukassa.ee, tel 5919 8014

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://ettevotlusnadal.ee/>

Registreerimine kuni 28.09

15.00–17.00 Erinevad rahastamisvõimalused ettevõtete ja teadusasutuste koostöö edendamiseks

Eesti Teadusagentuur räägib erinevatest rahastamisvõimalustest, mis on mõeldud ettevõtete ja teadusasutuste koostöö edendamiseks: meede NUTIKAS spetsialiseerumine, Horizon 2020 programm, Adapter. ee koostööplatvorm jne. Samuti on võimalik pärast ettekandeid/esitlusi pakkuda näost näkku konsultatsioone kohale tulnud ettevõtjatele. Kaasatakse ka ettevõtjaid, kes räägivad oma kogemustest taotlemisel ning projekti läbiviimisel.

Toimumiskoht: Stedingu kohvik, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi tn 15

Korraldajad: Võrumaa Arenduskeskus, Eesti Teadusagentuur, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Adapter, SA Archimedes

Info: Aavo Hummal, aavo.hummal@vorumaa.ee, tel 5919 8014

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://ettevotlusnadal.ee/>

Registreerimine kuni 28.09

Teisipäev, 2.10

9.30–15.00 Ettevõtluspäev „Samm sinu unistusteni“

“Samm sinu unistusteni” on kaasav ettevõtluspäev, mis tutvustab Kagu-Eesti ettevõtjate lugusid ning uusi või unustatud ettevõtlusvõimalusi väikses piirkonnas. Ettevõtluspäeval võtavad sõna: Kuldar Leis, Liina Pulges, Jüri Makarov, Einar Visnapuu, Margus Vahtramäe. Ole kohal ja saa teada parimatelt tegijatelt, mis on edu saladus.

Toimumiskoht: Pubi Tamula Vanake, Liiva 23,Võru

Korraldajad: Võrumaa Arenduskeskus, Põlvamaa Arenduskeskus, Valgamaa Arenguagentuur

Info: Ivi Martens, ivi.martens@vorumaa.ee, tel 5349 7303

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://goo.gl/forms/u6vtdxakahMBdwTE2>

Registreerimine kuni 27.09

10.00–17.00 Avatud ettevõtete päev

Tule sinna, kuhu tavaliselt ei pääse! 2. oktoobril avavad ettevõtted enda ukсед igas Eesti maakonnas. Täpsem info veebiaadressil <https://www.ettevotlusnadal.ee/avatud-ettevotted/>.

Toimumiskoht: Võru maakond

Korraldajad: EAS, Maakondlike Arenduskeskuste võrgustik, Töandjate Keskliit, Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Leader Liit

Info: Eve-Liis Arvisto, eve-liis@ettevotlusnadal.ee, tel 524 6763

Vaata, millised ettevõtted on avatud sinu kodukoha lähedal!

Üritus on tasuta, kuid külastusele on vajalik eelnev registreerimine

<https://www.ettevotlusnadal.ee/avatud-ettevotted/>

Registreerimine kuni 30.09

19.00–21.00 Euroopa filmikohvik esitleb –

„BIG Time/kuulsuse tipul“

Ettevõtlusnädala raames toob Euroopa filmikohvik vaatajateni inspireeriva dokumentaalfilmi Taani staararhitekt Bjarke Ingelsist, kes on tõusnud meteoriidina disainimaailma tippu ning ajakiri Time paigutab ta maailma 100 mõjukama inimese hulka. Tema fenomen on teadliku, kiire, taibuka, ambitsioonika ja järjekindla tegutsemise tulemus. Arhitektuurbüroo Bjarke Ingels Group (BIG, asut. 2006) on Kopenhaagenis, New Yorgis ja Londonis asuvatest arhitektidest, disaineritest, urbanistidest, maastikuarhitektidest, sise- ja tootedisaineritest, teadlastest ja leiutajatest koosnev grupp, mis võitis ka 2009. aastal Tallinna uue raehooned arhitektuurikonkursi. Film jälgib kuue aasta jooksul Ingelsi tegutsemist põhiliselt kahe hiigelprojekti – New Yorgi pilvelõhkujat W57 ja 2 WTC – loomisel..

Pärast filmi on külastajatel võimalik Kandle kohvikus nautida tasuta teed, kohvi ja suupisteid ning arutleda filmis kajastatud teemadel. Täname: Taani Filmiinstituut, Taani Saatkond Eestis. Filmikohvikute sarja toetavad Euroopa Liit, Riigikantselei, Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupp.

Toimumiskoht: Kino Kannel, Liiva 13, Võru

Korraldaja: Europe Directi teabekeskus – Võru

Info: Aigi Young, aigi.young@vorumaa.ee, tel 5309 0923

Jälgi üritust ka Facebookis: <https://www.facebook.com/EuropeDirectVoru>

Üritus on tasuta

Kolmapäev, 3.10

10.00–16.00 Ettevõtete külastuspäev Kagu-Eesti

Innovatsioonikeskuses (KEIK)

3. oktoobril algusega kell 10 ja 13 on võimalik kõikidel inimestel külastada Kagu-Eesti Innovatsioonikeskuses oma ukсед avanud erilimelisi ettevõtteid.

Toimumiskoht: start ringikäiguks Räpina mnt 12, Võru fuajees

Korraldaja: Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus

Info: Anita Hoole, anita.hoole@keik.ee, tel 601 6160

Üritus on tasuta, kuid külastusele on vajalik eelnev registreerimine

<https://keik1.typeform.com/to/u5LBis>

Registreerimine kuni 30.09

10.00–13.00 Ettevõtjaks Eesti Töötukassa toel

Tutvustatakse teenuseid, mida pakub Eesti Töötukassa ettevõtlusega alustamisel.

Toimumiskoht: Eesti Töötukassa Võrumaa osakond, Jüri 19a, Võru

Korraldaja: Eesti Töötukassa Võrumaa osakond

Info: Anne Hiielo, anne.hiielo@tootukassa.ee, tel 5919 8014

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://ettevotlusnadal.ee/>

Registreerimine kuni 28.09

Neljapäev, 4.10

09.30–15.00 Ettevõtluskonverents „Põlvkondade vahetus

tuu vunki mano“

Konverents on suunatud Võru maakonna ettevõtjatele ja teemaks on põlvkondade vahetus. Konverentsil räägime, mis mõjutab maailma sh Eesti ning Võrumaa majanduskeskkonda kõige rohkem ja mis muutub

maailma majanduses lähiaastatel põlvkondade vahetuse võtmes. Millised muutused toob kaasa Eestile sh Võru maakonnale uue põlvkonna pealekasv? Millele peavad mõtlema traditsioonilised ettevõtted või allhanget tegevad ettevõtted juba täna? Kuidas nutikalt põlvkondade vahetusega tuua vunki mano? Konverentsi lõpetab paneeldiskussioon esinejate osavõtul.

Toimumiskoht: Võru Kultuurimaja Kannel, Liiva 13, Võru

Korraldaja: Võrumaa Arenduskeskus

Info: Ivi Martens, ivi.martens@vorumaa.ee, tel 5349 7303

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://ettevotlusnadal.ee/>

Registreerimine kuni 28.09

18.00–22.00 Ettevõtjate tunnustusüritus

Ettevõtjate pidulik tunnustusüritus „Aasta ettevõtjad 2018“. Parimaid Võrumaa ettevõtjaid tunnustatakse kuues kategoorias.

Toimumiskoht: Pubi Tamula Vanake, Liiva 23,Võru

Korraldaja: Võrumaa Arenduskeskus

Info: Ivi Martens, ivi.martens@vorumaa.ee, tel 5349 7303

Üritus on kutsetega

Reede, 5.10

10.00–13.00 TSENTRI teemahommik „Kuidas müüa sakslasele läbi interneti“

Räägime erinevatest logistikalahendustest jõudmaks Euroopa turul lõpptarbijani ning milliseid takistusi selleks ületada tuleb.

Toimumiskoht: Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskus TSENTER, Pärna tee 1,Väimela.

Korraldaja: Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskus TSENTER

Info: Kaido Mäesalu, kaido@tsenter.ee, tel 511 2021

Rohkem infot TSENTRI kodulehel: <https://tsenter.ee/sundmused/kuidas-muua-sakslasele-labi-interneti/>

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://tinyurl.com/y83r28rx>

Registreerimine kuni 03.10

13.30–17.00 Ettevõtluspäev noortele

Interaktiivne ja metoodiline päev noortele, et tõsta nende ettevõtlusteadlikkust, arendada julgust ning ideede genereerimist. Kohal on ka saate Ajujaht meeskond VIISK, kes jagab kogemusi ja annab noortele inspiratsiooni ettevõtlusega tegelemiseks. Toimub ajurünnaku töö-tuba ning räägitakse lifitkõnest (elevator pitch). Sihtgrupp 8.–9. klass, 10.–12. klass.

Toimumiskoht: Võru Noortekeskus, Jüri 54, Võru

Korraldajad: Võrumaa Arenduskeskus, Võru Noortekeskus, Eesti Töötukassa Võrumaa osakond

Info: Eliis Ermel, eliis.ermel@vorumaa.ee, tel 521 7705

Üritus on tasuta

Registreerimine toimub läbi koolide

Reede – pühapäev, 5.–7.10

16.00–18.00 VUNKI MANO loometalgud

Loometalgud algavad reedel, 5. oktoobril kell 16 ja kestavad 7. oktoobril kella 18-ni.

Võrumaa loometalgud on häkatoni stiilis nädalavahetus, kus ideede omanikud saavad oma meeskonda kaasata eksperte ja muid abilisi, et ideeaalgeid üheskoos edasi arendada ja toimivate lahendusteni jõuda. Osalema oodatakse tavalisi inimesi, kogukondade esindajaid, ametnike ja eksperte, kes on valmis liituma endale sobiva meeskonnaga ning tegelema välja käidud ideede arendamisega.

Toimumiskoht: Vastseliina gümnaasium, Petseri 6, Vastseliina, Võru vald

Korraldaja: Võrumaa Omavalitsuste Liit

Info: Taavi Karu, taavi.karu@gmail.com, tel 529 0894

Üritus on tasuta, kuid vajalik on eelnev registreerimine

<https://vunkimano.vorumaa.ee>

Registreerimine, kuni kohti jätkub

Kõik üritused on tasuta ja toimuvad eelregistreerimisega. Täiendav info ja registreerimine <https://ettevotlusnadal.ee/uritused/voru/voihttps://vorumaa.ee>.

Korraldajad: Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskus TSENTER, Maksu- Ja Tolliamet, Eesti Töötukassa, Võru Noortekeskus, Võrumaa Arenduskeskus, Põlvamaa Arenduskeskus, Valgamaa Arenguagentuur, Setomaa Turism, Swedbank AS, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Võru Linnavalitsus, Võru Vallavalitsus, Rõuge Vallavalitsus, Antsla Vallavalitsus, Setomaa Vallavalitsus, Europe Directi teabekeskus – Võru, Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus, Võrumaa Omavalitsuste Liit.

KUU PILDIS

Võru linn tähistas 234. sünnipäeva

Võru linna 234. sünnipäeva puhul 17. ja 18. augustil toimunud linnapäevad pakkusid traditsiooniliselt midagi sobilikku igäihe jaoks, oli selleks siis muusika, käsitöö, sport, tants või kunst. Pidustuste ühendavaks teljeks olid kaks päeva kestnud perepäevad „100 sõpra“.

Kireva sündmusteahela käivitas reedel traditsiooniline linlaste ja külaliste ühine rongkäik koos vanatehnikaklubi Vant vahva autokolonniga. Sellele järgnes muusika-, käsitöö-, tantsu- ja kunstiprogramm Kesklinna pargis ning vanatehnika näitus Vabaduse platsil. Kesklinna pargis pakuti traditsiooniliselt maitsta suurt sünnipäevatoriti. Reedese perepäeva lõpetas südaõõni kestnud rahvapidu ansamblitega Projekt ja L'Dorado.

Laupäeval ootas külalastajaid varahommikust peale sünnipäevalaats Lembitu tänaval. Varasemaga võrreldes oli kavas mitmeid uuendusi, millest väärrib eraldi äramärkimist laupäevane hommikukohv Kesklinna pargis koos linnajuhtide, ansambliga REHA ja Silvi Jansoni pajatustega ajaloo-hetkedest ning kõigile avatud heade mõtete postkastiga.

Laada ostumeluga samaaegselt jätkusid perepäevad rohke muusika ja noortele mõeldud tegevustega, kus muuhulgas selgitati laste seast välja nn algaja jõumehe tiitli omanik. Toimus traditsiooniline 1784 meetri linnajooks ning Leedu, Läti ja Eesti rammumeeste paremiku osalusel atraktiivne spordivõistlus „Võru linna vägilane 2018“. Päev tipnes rohkelt rahvast kohale meelitanud ja viimaste aastate rannakontsertide publikurekordi löönud pidupäevakontserdiga Tamula järvelaval, kus esines Anne Veski. Samas anti üle ka linna teenetemärk ning tunnustati konkursside „Kaunid kodud 2018“ ja „Lilleline Võru“ parimaid. Sünnipäevapeo lõpetas ilutulestik.

Kuna sel aastal täitub 100 aastat eestikeelse gümnaasiumihariduse andmisest Võrus, viidi mõlemal päeval huvilisi ringkäigule „Keskkooli majad läbi aegade“. Haridusmaastiku ajaraunakut juhtis jutuvestja Artur Ruusmaa. Linnapäevadega samaaegselt toimus ka Eduard Tamme nimeline puhkpillifestival.

Paraadi eesotsas sammunud linnajuhid ja külalised Võru kesklinnas teisi saabujaid tervitamas. Foto: Ullis Guth

Märksõnaks koostöö

Kuna linnavalitsus korraldab linnapäevi koos kultuurimajaga Kannel ning paljude tublide MTÜ-de ja aktiivsete kodanike abiga, näidati taaskord oma võimekust. Heaks näiteks on vanatehnikaklubi Vant näitus ligi poolesaja sõidukiga. Linna külastasid kolme Võru sõpruslinna – Iisalmi, Suwalki ja Laitila – ametlikud delegatsioonid. Sellest tulenevalt arutati kõige muu kõrvalt ka edasisi koostöövõimalusi.

Hinnanguliselt külastas linnapäevi kahel päeval kokku ligi 10 000 inimest. Kodanike tagasiside oli hea. Linnas ja järveäärses parklas oli rohkem

ruumi, kuna linnapäevadega kaasnev traditsiooniline Tivoli oli tänavu üle viidud Kagukeskuse parklasse. Inimesed olid kõikjal soojad ja sõbralikud, vedas ka päikeselise ilmaga.

Tuleval aastal, kui linn tähistab oma juubelit, on osa tegevusi kindlasti seotud valmiva linna keskvaljakuga. Samas jääb kindlasti alles palju traditsioonilist.

Ullis Guth

Võru linna teenetemärgi sai Peeter Saan.

Võru linna kauneimad kodud:

- F. R. Kreutzwaldi tn 10 // 10a – „Kaunis muinsuskaitseobjekt“ – perekond Heinsoo;
- Tartu tn 33 – „Kaunis korterelamu“ – Korteriühistu Tartu 33.

Võru linna lillelised objektid:

- Salme tn 15 – perekond Nurmeots;
- Vabaduse tn 15 – Osäühing Resilva, Solantica ilusalong;
- Jüri tn 38a – Georgi Hotell Osäühing.

Linna sünnipäeva puhul tunnustuse pälvinud järvelaval linnajuhtide seltsis ja tuhandeid inimesi Tamula äärde meelitanud Anne Veski teel järvelavale. Fotod: Jüri Kuusk

Tänavune sünnipäevatoriti.

Lapsed loomehoos.

Väikese jõumehe võitlus juustukangiga.

Südamega.

Ummamuudu graatsia.

Suure mehe ponnistus. Fotod: Marianne Mett

KUU PILDIS

Võrus peeti Lõuna-Eesti võimlemispidu

20. augustil Võru Spordikeskuse staadionil toimunud Lõuna-Eesti võimlemispeoga „Mu kodu nii lihtsalt” tähistati Võru linna sünnipäeva, Eesti taasiseseisvumispäeva ja Eesti Vabariigi 100. aastapäeva. Peol (pildil, foto: Marianne Mett) osales ligi 800 liikujat Võru, Põlva

ja Valga maakonnast. Külalistena astusid üles Shate tantsuklubi, võimlemisklubi Rütmiika ja JJ-Street Tantsukool, samuti laulja Artjom Savitski. Peo pealavastaja ja idee autor oli Tea Kõrs, tantsude autorid Eve Kirs, Andre Laine, Maire Udras, Leili Väisa ja Mari Venski.

Sündide arv Võru linnas on tõusutrendis

25. augustil toimus kultuurimajas Kannel traditsiooniline Võru linna lusikapidu (pildil, foto: Ulis Guth), kus linnapea Anti Allas andis 2018. aasta esimesel poolaastal sündinud väikestele võrulastele nimelise hõbelusika ning õnnitles vanemaid. Võru linnas sündis käesoleva aasta jaanuarist juunini 65 last – 36 poissi ja 29 tüdrukut –, see on 13 last rohkem kui aasta tagasi samal ajal. Eesti Lastekirjanduse Keskuse eestvedamisel ja kultuuriministeeriumi toel valminud raamatu „Pisike puu“ andis asjaosalistele kingitusena üle Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonna juhataja Helle Laanpere. Lastele ja nende vanematele esinesid Tea Kõrre tantsulapsed. Ürituse lõpus ootas kõiki suupistelaud. Kes lusikapeole kohale tulla ei saanud, saavad kingi kätte linnavalitsuse infosaalist. Pilte saab tellida fotograaf Tõnis Antoni lehelt. Linn kingib igale perele mälestuseks ühe foto, mille saab galeriist ise valida.

Võrus sõideti Lõuna-Eesti ralli kaks linnakatset : Traditsiooniline pannkoogipidu Kesklinna pargis

Reede, 24. augusti õhtul Võru linna tänavatel toimunud 16. Lõuna-Eesti ralli kaks lisakatset tõid raja verde uudistama sadu rallisõpru. Ralli käigus sõideti Võrumaa teedel kahel päeval kokku 11 kiiruskatset ning läbiti 110,25 katsekilomeetrit. Võitjatena finišeerisid laupäeval Võru kesklinnas Ranno Bundsen – Robert Loštšnikov (Mitsubishi Lancer Evo VIII), kellele see oli karjääri esimeseks absoluutarvestuse ralli võiduks. Eesti ja Läti autoralli meistrivõistluste sarja kuuluval võistlusel osalesid kümne riigi sportlased.

Ralli võitjad Ranno Bundsen – Robert Loštšnikov Võru linnakatsel.

3. septembril Võru Kesklinna pargis toimunud traditsioonilisel pannkoogipeol (pildil, foto: Ulis Guth) pakkus Võru Nais- teklubi koos heade koostöö- partneritega koolialguse puhul tasuta pannkooke. Esinesid Võru noored muusikud, tantsijad ja võimlejad. Kohalolijatele tutvustati huvitegevuse ja vaba aja veetmise võimalusi linnas. Lisaks tehti näomaalinguid. Maanteeameti eestvõtmisel tutvustati ohutu liiklemise põhimõtteid.

Magaziin avas Võrus uue ja avarama kaupluse

30. augustil avas kodu- ja aiakaupade keti Magaziin staažikaim, Võru linnas Räpina maanteel asuv kauplus ukseid uhiuues, varasemaga võrreldes oluliselt avaramas hoones (Räpina mnt 15, 1544,5 m², tellija KPG Kaubanduse OÜ, arhitekt ROK-Projekt OÜ, ehitaja Selista Ehitus OÜ, omanikujärelevalve Jyrr Invest OÜ). Kaupluse (pildil, foto: Ulis Guth) fassaadil loob meeleolu kunstnik Navitrolla looming – katusele ronivad jääkarud. Poe avamispäeval pakuti lisaks allahindlustele kõigile mõnusat olemist. Meeleolu lõi ansambel Väliharf, avatud oli Võru Kesklinna Kooli heategevuslik välikohvik, mille tulu läheb programmi Kiusamisvaba Kool toetuseks. Tegevusi jagus nii lastele kui ka täiskasvanutele. Õhtupoolikul toimus ajaloo esimene Magaziini moeshow.

HEATEGEVUS

Kooli kohvik kiusamise vähendamiseks

Sellest õppeaastast on Võru Kesklinna Kool liitunud KiVa kiusamise vähendamise programmiga, kuid tublid õpetajad ja õpilased ei jäänud ootama kooliaasta algust ning alustasid kiusuennetusega juba suvel. 30. augustil oli Magaziini uue kaupluse parklas avatud Võru Kesklinna Kooli kohvik kiusamise vähendamiseks. Heategevuslik kohvik sai teoks KPG Kaubanduse OÜ toetusel, kes toetas õnneloosi auhindadega. Veel müüdi kohvikus meie enda töötajate ja õpilaste kätetööna valminud hoidiseid, võileibu ja pirukaid, vahvleid ning küpsetisi. Kogu kohvikus saadud tulu, mida kogunes pisut üle 650 euro, läheb meie koolis kiusamise vastaste tegevuste rahastamiseks. Suur tänu KPG Kaubanduse OÜ-le olulise ettevõtmise toetamise eest! Võru Kesklinna Kooli õpetajad osalesid 23.-24. augustil Viljandimaal toimunud KiVa suvekoolis, kus jagati kasulikku infot ja põnevaid nippe kiusamise vähendamiseks koolis. KiVa programmi uuritud mõjust ja kvaliteedist rääkis ka Turu Ülikooli teadlane. Lisaks

said õpetajad praktilist infot KiVa õuetundide läbiviimisest ning proovida Tartu Ülikooli liikumislaboriga läbi mitmeid tegevusi, mis koolielu kehaliselt aktiivseks aitaks muuta. Kooli KiVa meeskond ja õpetajad on uutest teadmistest ja energiast laetud ning valmis koolikiusamisele vastu astuma. Suvekoolist jäi kõlama ka kogukonna kaasamise olulisus kiusamise vähendamisel, et me kõik märkaksime enda ümber abivajajaid ja sooviksime kiusamist vähendada. Hea võimalus KiVa sõnumi viimiseks kohalike inimesteni oli heategevusliku kohviku korraldamine. Koolis rakendatava KiVa programmi kohta saab rohkem infot lugeda veebiaadressilt kiusamisvaba.ee/kiva-programm/.

Minni Aia-Utsal, Võru Kesklinna Kooli sotsiaalpedagoog

Võru Kesklinna Kooli õpilased ja õpetajad heategevuslikus kohvikus kauplemas.

TUNNUSTUS

Kagu politseijaoskond võitis PPA kutsemeisterlikkuse võistlused

22.–23. augustini Virumaal toimunud Politsei- ja Piirivalveameti kutsemeisterlikkuse võistlused võitis Kagu politseijaoskond koosseisus Taisto Paju, Erko Sibul, Kristo Lindsalu ja Dmitri Kulaga (pildil, foto: Reelika Riimand). Teise koha said abipolitseinikud Jaago Männiste, Illimar Reinbusch, Märt Tibar ja Agnes Pihlak ning kolmanda koha Ene Muttika, Sergei Matotškin, Indrek Hindreus ja Over Lvov Jõhvi politseijaoskonnast. Kahe päeva jooksul võisteldi 11 alal, milleks olid metsaotsing, taktika, laskmine, teadmiste kontroll, oskussõit, päästeülesanne, meditsiin, loogika ja meediasuhtlus. Samuti said võistlejad testida kriminaalpolitseilisi teadmisi ja kustutada seiklusjanu. Koduse ülesandena tuli valmis teha ennetusvideo. Lisaks PPA võistkondadele osalesid võistlustel Kaitsepolitsei, Maksu- ja Tolliamet, Sisekaitseakadeemia ja abipolitseinikud ning kolleegid Lätist, Leedust ja Soomest – kokku 30 võistkonda 120 võistlejaga.

ILMATAAT ON

1. SEPTEMBER 2018 UMMAMUUDU LIINA ÜÜJUUSK

Juba teist korda toimunud Üts ummamuudu liina üüjuusk pakkus suviselt soojal teadmispäeva öhtul vahvaid elamusi 845 osalejale ning väga suurele hulgale pealtvaatajatele ja ergutajatele! Kui esimene üüjuusk läks ajalukku katkematu vihmajärgu tõttu, siis teine toimus täpselt vastupidistes tingimustes – enam kui 20 kraadi sooja ning täielik tuulevaikus. Need osalejad, kellel on ette näidata mõlemad üüjuosud ja ütlesid, et vihmajärgu joosta või kõndida oli üllalahe, tõdesid, et ilusa ilmaga oli see veelgi lahedam.

Juba kell kaheksa öhtul kihas Katariina allée nagu sipelgapesa, sel hetkel veel peamiselt mudilaste jooksude ootuses. Laste lemmik-treener Eliise Abel aitas pisikestel end soojaks võimelda ning stardiks oldigi valmis. Esimene start anti neile, kes pidasid parajaks teha kaks Katariina allée ringi, ning seejärel pisematele, kellele jõukohaseks üks ring. Mudilasi kahe stardi peale oli kokku 173. Kui väiksed jooksufännid olid kõik finišis medali kaela ja turgutava kõrrejoogi kätte saanud, jätkus programm piduliku osaga – oma autasud said kätte Võru staadionijooksude sarja parimad mehed, naised, poisid ja tüdrukud.

Täpselt kell üheksa kõrgus linna kohale tulemärg, mis andis ka kaugemal olijatele märku, et hoog on sisse antud peaaegu 700 inimesele, kes siis vastavalt omaenda soovile jooksid või kõndisid 4,3 km (1 ring) või 8,6 km (2 ringi). Kohe raja alguses joosti ning kõnniti mööda spetsiaalselt selleks öhtuks läbitavaks tehtud Jüri tänava ehitusjärgus lõiku, mis oli kaunilt küünalde ja valgusefektidega palistatud. Ülejäänud rada oli aga tavalise tänavavalgustusega kaetud ning mitmes kohas pakkusid kõikidele möödujatele turgutust ergutus-punktid. Kultuurimaja Kannel peaukse juures ergutas Kandle kapell koostöös segarahvatantsurühmaga Hopser. Võru Spordikeskuse juures üritas Võru Noortekeskuse seltskond taaskord osalejaid raja äärde puhkama meelitada – enamus osalejaid nende teenust siiski ei kasutanud ning jõudsid veel samal ööl finišisse! Mõnusalt andis omalt poolt hoogu ka Valge Karu omapärasel grillplatvormil aega veetnud peoseltskond. Kagukeskuse juures keerutas plaate DJ Erik-T (Enn-Erik Tasso), kelle muusikavalik oli eriti meelepärane noorematele osalejatele. Keslinna parki jõudes ei pääsenud samuti keegi peost – läbida tuli Ekstreempargi diskotelk, kus tossu, värvilise valguse ja muusikaga sugugi kitsid ei olnud. Rahulikumalt liikuvale osalejale oli sellel korral ka kaunite kunstide allée – Keslinna pargist väljumiseks tuli läbida koridor, mille seintel Võru Kunstikooli noorte kunstnike looming. Enne finišit või uuele ringile minekut andsid omalt poolt hoogu Võimlemisklubi Janika Võru osakonna tüdrukud. Joogivett jagas turgutuseks Võrumaa Toidukeskuse peremees Taimar Timmi isiklikult! Rada julgestasid ja ergutasid

kohalikud abipolitseinikud ning Naiskodukaitses Võrumaa ringkonna vabatahtlikud.

Põhijooksu võitjaks krooniti Olavi Allase, kes oli kiireim ka esimesel üüjuosul. Talle järgnesid Võru kergetõustikuklubi Lõunalõvi esindaja Ivar Ivanov ning järjest enam ja enam Võrumaa spordisündmusi nautima sattuv murdmaasuusatajast olümpiavõitja Andrus Veerpalu. Naistest oli kiireim Võru Suusaklubi esindaja Kertu Ränkel, kes tegeleb tõsiselt pikamaajooksu treeningutega ning läbis 9. septembril Tallinnas oma esimese maratoni uue Võrumaa naiste rekordiga. Kertule järgnesid esimesel üüjuosul kuuenda naisena lõpetanud Sirli Hanni ning esmakordselt osalenud orienteeruja Margret Zimmermann. Lühema võistlusdistsantsi kiireim poiss oli Daniel Varikov Võru Suusaklubist ning tüdrukuteks oli väledaim kahevõistleja Carolina Roomets Andsumäe Spordiklubist.

Ekstreempargi diskotelk Keslinna pargis pakkus suitsu, valgusefekte ja muusikat!
— Foto: Robi Zuts

Kohtumiseni **14. OKTOOBRI**,
34. MUNAMÄE-VÖRU MAASTIKUJOOKSUL!
Lõpetame üheskoos **Võrumaa Pikamaajooksude sarja** hooaja!

“Suurepärase ürituse. Imeilus öhtune Võru linn koos paraja hulga spordirahvaga tekitasid mõnusa Lõuna-Eesti “vaibi”, mida muudel spordiüritustel ei tunne. Juba seal kohapeal viibimine on nauditav, jooksmine ja võitmine on ainult boonuseks.”
Jooksu võitja **Olavi Allase**

“Kindlasti Võrumaa kõige ägedam üritus (vaevalt kogu Eestimaal midagi sellist vastu panna on!) ja ei jõua järgmist aastat ära oodata!”

Ülle Rauk (8,6 km kõnd)

“Suurepärase ja tugev korraldustiim suudab vaid nii megavinge superlaheda jooksu (loe: terve jooksusarja) korraldada. Väga mõnus. Sügav kummardus teile!”
Egle (8,6 km jooks)

“Ainult kiidusõnad, palju mõnusat kui öine Rakvere!”
Merlin Mürk (8,6 km jooks)

“Nii võrratu sündmus ikka, oleme väga rõõmsad, et meid kutsusite! Juba suvel osad kapelli liikmed uurisid, kas ka järgmisel aastal kutsutakse! Oleme väga rõõmsad, kui saame jälle rõõmu pakkuda!”
Erja Arop (Kandle kapelli ergutuspunkt)

Öhtune programm algas treener Eliise soojendus-võimlemisega mudilastele.

Tänukiri!

Täname oma hindamatuid abilisid: Aire Kokk, Annabel Huik, Anne Tolk, Ats Virumäe, Carl Ülejõe, Egon Taal, Eliise Abel, Enn Salumäe, Erja Arop, Ester Seim, Gendra Piirisild, Hanna-Liisa Kunnus, Hillar Irves, Jüri Joonas, Jüri Luik, Karel Saarna, Koidu Süvaorg, Kristina Märtin, Külli Leola, Madis Eiche, Maigi Meier, Maivi Liiskmann, Margus Soome, Mauno Torop, Merlin Nopason, Mirjam Dremljuga, Ott Piirisild, Patric Aasmäe, Raili Mägi, Robi Zuts, Sirly Tamberg, Sixten Sild, Tarvi Tiivoja, Tiia Allas, Timo Thal, Ülle Voitka.

Täname ka asendamatuid toetajaid: Danpower Eesti AS, Eesti Kultuurkapital, Eesti Pagar, Ekstreempark, Haanja Suusaklubi, Kagukeskus, Kino Kannel, Klubi Tartu Maraton, Leeri Lilleäri, Lõunaliikluse OÜ, Naiskodukaitses, Orienteerumisklubi Võru, OÜ Värvid ja fondid, Politsei- ja Piirivalveamet, Rõuge TV, Tiina Pent & Vegastar OÜ, Tsentar, Võru Kultuurimaja Kannel, Võru Kunstikool, Võru Linnavalitsus, Võru Noortekeskus, Võru Spordikeskus, Võru Taristuhaldus, Võru Vesi, Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Teataja, Võrumaa Toidukeskus.

Ports tõrva meepotis!

Oli äärmiselt lahe ja meeleolukas spordihilisõhtu, mille õnnestumiseks olid oma panuse andnud, korraldajatele esmakohatusega, ka täitsa uued sõbrad. Paraku ei jäänud siiski tõrv meepotti sattumast, sest pahatahtlike inimeste abil läks kaduma hulgaliselt rajale osalejatele rõõmu valmistamiseks paigaldatud atribuutikat. Võru Spordikeskuse aia külge kinnitatud valgusefekte tekitavad vurrid ning Koreli oja ületava silla käsipuu külge kinnitatud 13 laternat on korraldajate suureks kurvastuseks leidnud omale uue(d) omaniku(d). Eks ka värvilised erksad penoplastist pulgad polnud korraldajate nägemuses muuks, kui liikumistee määramiseks uue väljaku valgustamata teelõigul. Veel pole üldse hilja omastatud esemed omanikele tagastada, sest ainult niimoodi saame me veel ka järgmistel spordisündmustel osalejatele sama-väärset emotsiooni pakkuda.

SPORDIMEES!

GEORG OTSA MÄLESTUSVÕISTLUS TAMULA JÄRVEL 2018 11. AUGUST

11. augusti hommikul valitses Tamula rannas tuuline, kuid päikesepaisteline ilm. Vesi hinnati ujumiseks piisavalt soojaks ning kell kaks võiski Georg Otsa mälestusvõistlus pikamaaujumises alata. Distantse, mille vahel vastavalt võistluse juhendile sai valida, oli mitu. Kõige lühem 50 m mudilaste distant, ca 300 m lastedistant ning ca 600 m rahvadistant ujuti paralleelselt kaldaga ning enamasti sügavuses, kus jalad veel põhja ulatusid. Need distantid pakuvad sellel võistlusel võimaluse end avaveeujumises proovile panna ka nendel, kes end suurtes sügavustes veel kindlalt ei tunne. Pikemad distantid 1,3 (järve keskele ja tagasi) ja 2,3 km (üle järve ja tagasi) olid programmis kirjas põhidistantidenä ning nendele läks laineid murdma vastavalt 16 ja 57 ujujat. Nii pikki distantse pole me saanud aastaid pakkuda, alati on vesi külm või lainetus liiga kõrge. Kõikide distantide peale oli osalejaid 99. Kõige kiiremini käis vastaskaldal ära Sander Paavo, kiireim naine oli Meribel Saar. Mõlemad pärit Tallinnast. Sander oma võiduajaga

27:39.98 oli vaid pisut enam kui 2 minutit Meribelist kiirem. Kiireim võrukas, keda premeeriti Võrumaa Teataja eriauhinnaga, oli Raido Luuk. Naistest sai samasuguse tiitli ja auhinna Maiki Maalberg.

Noorematest julgetest Võrumaa ujujatest jõudsid poodiumile: Liisa Nurm (600 m N 3.), Alex Aasa, Roger Kranich, Markus Lehtna (300 m vastavalt M 1., 2., 3.), Eliise Liset Lepp, Kailyn Aasa (300 m N 2., 3.). Harrastajate 1,3 km distantil oli kiireim Võru mees Tarmo Timmi.

Seda, et ilmataat on spordimees, tõestas ka see sportlik sündmus: nii kui viimased liigutused võistluse atribuutika kokkupakkimisel tehtud said, saabus sügis – kõle tuul ja vihmasadu ning õhutemperatuur langes järsult mitmeid kraade. Sellistes tingimustes oleks võistluse toimumine tõsiselt küsimärgi alla sattunud!

Võistluse toimumisele aitasid lisaks ilma- taadile kaasa Eesti Ujumisliit, G4S Rannavalve, OK Võru, Võru Rannabangalo, Võrumaa Teataja, Tuuletark OÜ, Eesti Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupp ning loomulikult Võru linn.

Korralduses löid kaasa alati vahvad abilised Ain-Ivar Tupp, Argo Raag, Ats Virumäe, Hillar Irv, Gendra Piirisild, Kaarel Vettik, Kristina Märtin, Merlin Nopason, Tõnis Rääm.

Meeste sõitu vedas algusest lõpuni juhtgrupp, kuhu kuulusid Karel Tammjärv, Marko Kilp, Raido Ränkel, Martti Himma ja Andrus Veerpalu.

Terve nädal enne 17. Võru Rolleri toimumist pakkusid kõik ilmaportaaliid 25. augustiks Võrru tõelist koleilma – vihmasadu ja tuult hommikust õhtuni. Võistlusele tuldi nii Tartust kui Otepäält – igast suunast tulijad said teel olles korralikku vihma ning kohale jõudes ainult imestasid: “Mis teil siin toimub, miks siin ei saja!” Ja ei sadanudki, terve võistlusaja pidas vastu. Ja kui see sadu pidi tulema, siis tuli ta õigel ajal, kuigi oleks võinud veel tunnikese oodata. Vihmas toimus vaid autasustamine ning võistluskeskuse kokkupanek. Vihmast kõige tundlikum osa – rullsuuskadel asfaltteel kihutamine – sai aga täiesti kuivalt ära peetud. Lahe!

17. Võru Roller toimus mitmeaastase vahega jälle Võru linnas, keskuseks Võru Spordikeskuse parkla ning formaadiks klassikatehnikas ühisstardid. 1,2 km pikkune ring kulges mööda lähimaid tänavaid: Petseri – Uus – Liiva – Jüri –

Petseri. Kõige nooremad sõitsid ühe ringi, kõige kangemad suusamehed juba kaheksa. Meeste põhiklassis ja absoluutarvestuses oli kiireim Team Haanjat ja Tartu Suusaklubi esindav Karel Tammjärv. Võrukate au päästsid kohalikku klubiisse ning samuti Team Haanjasse kuuluvad Raido Ränkel (2.) ja Marko Kilp (3.). Naistest olid kiireimad Ambla Suusaklubi esindajad kaksikõed Kaidy ja Keidy Kaasiku. Kolmandale poodiumiastmele astus Anette Kasemets Sakala Suusaklubist.

Võru Suusaklubi noortest jõudsid poodiumile: Toni Andree Saarepuu (M12 2.), Olev Piirisild (M14 3.), Johanna Udras (N16 1.), Annabel Voitka (N20 3.), Art Kristjan Olesk (M20 3.).

17. Võru Rolleri korraldasid Võrumaa Spordiliit ja Võru Suusaklubi koos oma treenerite ja lastevanematega ning koostöös Tartu Suusaklubiga, sest esmakordelt kuulus võistlus nende poolt veetavasse Eviko Suusarulli sarja.

Võru Rollerile panid öla alla Võru linn, Silja Sport, Turvaline Võrumaa MTÜ, Võru Spordikeskus, Kagukeskus ning kõik toredad linna-kodanikud ja ärid, kes/mis lähimbruse tänavate ääres elavad või tegutsevad ning kaasa elasid ja ka kannatlikult suletud teedesse suhtusid.

Spordisündmuste tulemused ja pildid WWW.VORUMAASPORTDILIIT.EE

Gutmanni turniir kui Võru treenerite mõõduvõtt

7.-9. septembril toimunud 60. Jaan Gutmanni nimelisel rahvusvahelisel Võru võrkpalliturniiril osalenud viiest võistkonnast nelja juhendas Võrust pärit treener. Võru mehi juhendas Tallinna TTÜ naiskonna peatreeneriks tõusnud Marko Mett. Saaremaa meeskonna eesotsas oli Urmas Tali, kes on mitu Eesti tippmeeskonda kõrgete tiitliteni viinud. Tartu Bigbanki meeskonnaga ilma teinud Oliver Lüütsepp oli Võrus tugeva Soome Akaa-Volley võistkonnaga. Pärnu meeskonna viis turniiri võiduni Avo Keel, kes juhendab praegu ka Läti rahvusmeeskonda. Ühispildile koguneti koos Võru legendaarse võrkpallitreeneri Aksel Saaliga, kes turniiri korraldamisega tegi lahkumiskingituse võrkpallirahvale – tema tööle tegevtreenerina pandi pidulik punkt. Aitäh, Aksel Saal!

Võru võrkpallitüdrukute kuldne duubel

Võru Spordikooli 59. rahvusvahelised karikavõistlused võrkpallis toimusid 30. augustist 1. septembrini. Turniiril osalesid lisaks Eesti võistkondadele ka külalised Poolast, Soomest ja Lätist. Eestist olid esindatud Tallinn, Pärnu, Tartu, Põltsamaa, Orava ja Võru.

U-18 vanuseklassi neiud: 1. Võru SK, 2. Selver Tallinn, 3. Poola Starograd Gdanski I. Kokku osales 8 võistkonda.

U-16 vanuseklassi tüdrukud: 1. Võru SK, 2. Selver Tallinn, 3. Riia Spordikool. Selles vanuseklassis oli kokku 7 võistkonda.

U-18 vanuseklassi noormehed: 1. Selver Tallinn, 2. Tartu DUO, 3. SK Tats. Võru SK saavutas 5 võistkonna hulgas 4. koha.

U-16 vanuseklassi poisid: 1. Selver Tallinn, 2. Põltsamaa, 3. SK Tats. Võru SK poistele 5. koht, kokku osales 7 võistkonda.

Võru võistkondade parimateks mängijateks nimetati U-18 vanuseklassis Laura Kaur ja Henrich Tuvik ning U-16 vanuseklassis Salme Adeele Hollas ja Randel Johannes Reeder.

Võrkpalliturniiri läbiviimist toetasid Eesti Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupp, Võru Linnavalitsus, Võru Võrkpalliklubi ja Silja Sport.

Kohtumiseni 60. juubeliturniiril augustis 2019!

Mare Lüüs,
Võru Spordikooli direktor

Pildil U-16 vanuseklassi võidukas naiskond. I rida vasakult: Mirtel Kuuse, Erika Prihodko, Salme Adeele Hollas, Berit Saare. II rida vasakult: Eilika Laanemets, Emeli Tõnts, treener Raivo Jeenas, Kirke Kokka, Annabel Viks ja treener Triin Ojasoo. **U18 vanuseklassi kuldse naiskonnas mängisid** Alice Saluorg, Eilika Laanemets, Emeli Tõnts, Salme Adeele Hollas, Lisette Mokrik, Laura Kaur, Cassandra Piirioja ja Roosmari Rääm.

100 AASTAT EESTIKEELSET GÜMNAASIUMIHARIDUST VÕRU LINNAS

Kaunidusõpetus Võru gümnaasiumides

Võru koolides on läbi aegade suurt rõhku pööratud noorte ettevalmistamisele eluks. Omal ajal käis ilusa mõtte välja toona gümnaasiumi, hiljem Võru Õpetajate Seminari kunstõpetaja Jaan Vahtra, kes viis sisse omaette teemana kaunidusõpetuse, mille alla kuulusid muusika, kunst ja tants. Kõike selleks, et koolist välja astunud gümnaasiumiõpilane oleks kõiges eeskujuks.

Tantsuõpetusele pöörati küllaltki suurt tähelepanu nii gümnaasiumides kui ka Võru Õpetajate Seminaris, kus korraldati aastalõpuballe ja kooli tähtpäevapidusi. Osavalt kasutati ära linna tulnud tantsuõpetajad, kes palgati koolidesse tantsutunde andma. Muuseumi fotokogust pärit **pildil** on hetk ühisgümnaasiumi tantsukursuste lõpuõhtust 13. oktoobril 1934. Juba kahe nädala pärast sai oma õpitud oskusi näidata vilistlaste ballil.

Tantsuõpetus oli ka omamoodi gümnaasiume ühendav tegevus, kuna Võru ühisgümnaasiumi elu algas eraldi tütarlaste (tuntud Koe-metsa gümnaasiumina) ja poeglaste (tuntud Raudsepa gümnaasiumina)

P.S. Eelmises lehes ilmunud artiklile „Muusika-tegevusest Võru gümnaasiumides“ tulid luge-jate-osalejate poolt mõned täpsustavad mater-jalid. Nimelt Võru I Keskkooli ansambel Little elephant ei jõudnudki avaliku esinemiseni, tehti vaid 6–7 proovi 1969. aastal ja siis pandi pillid kotti. Kuid selle ansambli baasil tekkis hiljem ansambel Koolibrid, kus Aleksander (Allu) Sikk enam ei mänginud. Koolibrid tegutsesid 1970. aastate algul kultuurimaja Kannel juures, kus oli olemas vajalik tehnika ja võimendus ning muusikat tehti terve suve jooksul.

gümnaasiumina. Kui 1929. aastal gümnaasiumid ühinesid, tekkis ühis-gümnaasium ning nüüd olid paarilised kohe võtta. Kuna vanas Ressource'i majas olevas ühisgümnaasiumis oli üks ilusamaid koolisaale, siis oli või-matu, et siin ballitants ei tantsitud.

Kogudes on ka mitmed ballikutsed, mis on omamoodi kunstiteosteks ja ka nende sisu on meeliülendav. Nii näiteks kutsuti 27. oktoobril 1934. aastal Võru gümnaasiumi vilistlaskogu ball-maskeraadile Võru ühisgüm-naasiumi ruumesse, kus ootas ees kaks orkestrit, meeldivalt dekoreeri-tud saal, einelaud ja väga sisukas tantsukava. Kava oli jaotatud viide ossa (kokku 25 tantsu), neist 6 valssi, lõpuloos daamide valss. Sellest peost saadud sissetulek läks ühisgümnaasiumi kehvamate õpilaste toetuseks.

Ka hilisematel aegadel on koolielus peotantsul suur osa olnud. Nii on raamatus „Rockrapsoodia“ loos „Aatomikud“ kirjas järgmised read: „Võru ei erinenud 1960-ndate keskel teistest Eesti linnadest mitte millegi poolest. Siingi olid noorte ainsad meelelahutuspaigad liuväli ja kino. Võrus tegut-ses tollal neli eestikeelset kooli: kaks 8-klassilist, tehnikum ja keskkool. Viimase direktor oli ontliku kasvatuse nõudleja Ilmar Reiman, kes pani õpilased koolis nõõri mööda käima. Seega pikajuukselistel ja biitlipints-a-kute kandjatel selles koolis kohta ei olnud. Kultuurimajas tantsupeol käia oli keskkooliõpilastel keelatud, õpilased võisid tantsida ainult koolipidudel estraadiansambli saatel valsse ja tangosid, vahel harva kõlasid ka mõned hully-gully'd ja tvistid.“

Samal ajal korraldati koolides, kultuurimajades ja pioneeride majas peotantsukursusi. Tihti toimusid peotantsuvõistlused ning muidugi kulus tantsuoskus ära kooli aastalõpuballidel ja lõpupidudel.

Tänases gümnaasiumis jätkub Vahtra kaunidusõpetuse järgimine ja eks vabaainete tundides valminud muusika- ja teatriprogrammid on selle üheks eredateks näideteks, mis annab ka gümnaasiumi lõpetajale tõuke edasise elu seadmisel.

Võrumaa muuseumi materjalide alusel
Arthur Ruusmaa

Kuna sel aastal möödub 100 aastat gümnaasiumihariduse andmisest Võrus, püüame meiegi Vana-Võromaa Kultuurikojas seda tähistada. Paneme üles väikese näituse muuseumis olevatest kooliesemetest. Näha saab vanu koolilaudu, õppematerjale, tunnistusi, koolirõivaid. Näitust saab vaatama tulla alates 12. septembrist kuni 2018. aasta lõpuni.

Ettetellimisel on võimalik osaleda ka vanaaegses koolitunnis, kus me loeme vanas kirjas tekste, kirjutame sule ja tuššiga ning rehkendame pulkadel. Ulakamad paneme herneleste põlvitama.

Koolitundi saab tellida telefonil 5804 6692 või e-posti aadressil lagle.lindenberg@wi.ee või lagle.lindenberg@gmail.com.

Läheneb Võru linna koolide vilistlaste ühine kokkutulek

20. oktoobril toimub Võru I Põhikooli, Võrusoo Põhikooli, Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumi ja Võru Kreutzwaldi Kooli vilistlaste kokkutulek.

Vilistlaste kokkutulekule on oodatud:

- Võru I Põhikooli vilistlased ja kõik, kes on lõpetanud Võru Linna I Segalgkooli, Võru I 7-kl Kooli, Võru I 8-kl Kooli, Võru I 9-kl Kooli;
- Võrusoo Põhikooli vilistlased ja kõik, kes on lõpetanud Võru 6-kl Algkooli, Võru III Mittetäieliku Keskkooli, Võru II 8-kl Kooli;
- Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumi vilistlased ja kõik, kes on lõpetanud Fr. R. Kreutzwaldi nim. Võru 1. Keskkooli. Samuti võivad kokkutule-kule tulla antud koolide põhikooli lõpetajad;
- Võru Kreutzwaldi Kooli vilistlased.

Vilistlaste kokkutuleku kohta leiab infot Võru Kreutzwaldi Kooli kodu-lehelt või kooli Facebooki lehelt.

Kokkutuleku korraldamist juhib kooli huvijuht Kai Laanemaa (tel 782 8107).

Urmas Ott,
Võru Kreutzwaldi Kooli infojuht

Vilistlaste kokkutuleku ajakava:

- 20. oktoobril 2018**
12 – algab registreerimine Võru Kreutzwaldi Koolis (Kooli 7, Võru)
12–15 – vilistlastele avatud Võru Gümnaasium (Seminari 1, Võru)
12–16 – Võru Kreutzwaldi Kooli sööklas ootab vilistlasi koolilõuna
15 – Ilmar Reimani mälestuspingi avamine Võru Kreutzwaldi Kooli juures
16 – pidulik kontsert-aktus Võru Kandles
18 – Võru Kreutzwaldi Koolis avatud klassiruumid lendude koosviibimiseks
19–24 – vilistlaspidu Võru Kreutzwaldi Koolis, tantsuks ansambel Nukker Kukeke ning DJ Keven K, avatud kohvikud
19 – võimalus klassidel ja lendudel koolimajas pildistada

Osavõtumaks **15 eurot** kanda SA Võru Kreutzwaldi Kooli Fondi arveldus-arvele **SEB Pank EE541010402018150006** hiljemalt 12. oktoobriks. Makse selgitusse märkida lõpetatud kooli nimi, vilistlaste nimi, lõpetamise aasta ja/või lennu number. **20. oktoobril kohapeal tasudes on osavõtumaks 20 eurot.**

ESIMENE KOOLIKELL

Hetki Võru linna koolide avaaktustelt

Tänavu 3. septembril läks Võru linnas seitsmesse kooli 1588 noort inimest, neist põhikoolidesse 1188 last. Esimesse klassi minejaid oli 140.

Abilinnapea Sixten Silla sõnul on eriti rõõmustav asjaolu, et põhikooli-desse läks 23 last ehk terve klassi-täis lapsi rohkem kui eelmisel aastal. „Loodetavasti on see esimene märk laste arvu kasvule pööramisest meie piirkonnas ja tõendus sellest, et meie linnas pakutava hariduse järele on kas-vav nõudlus,“ usub ta.

Võru Kreutzwaldi Kool. >
v Võru Gümnaasium. Fotod: Ulis Guth

Võru Kesklinna Kool. Foto: Tõnis Anton

EAKATE TEGEMISI

Nädal koos Soome eakatega

Septembri alguses osales pensionäride päevakeskuse tegemistes Leaderi projekti „Mallia muualta” raames Puolanka pensionäride ühingu 18-liikmeline grupp. Hommikupoolikutel oli töö erinevates õpitubades ja pärast lõunat sõideti Võrumaa kaunitesse paikadesse ning külastati ajaloolis-kultuurilisi vaatamisväärsusi. Külaliste soov oli õppida uut meie tegevustest ja jagada oma kogemusi meiega, teha meiega kõike koos.

Kaja Guk tutvustas näidishomikvõimlemist mitmel viisil ja Eve Joakit õpetas koordinaatsiooni arendamise harjutusi. Meeleolukas oli seltskonnalaulutund Pauline Rammuli juhtimisel. Koostatud olid laulikud lauludega nii eesti kui ka soome keeles. Palju elevust tekitas seenioritantsude õppimine Jelena Nurga tantsutrupi ettenäitamisel – selgeks sa nii mõnigi tants. Käsitöö töötoas õpetas Sirje Pakler kangatrükki, mis meeldis eriti

meestele. Oma kogemusi hoidiste valmistamisest jagasid Heli Kürsa-Marjak ja Ilmi Mürk. Toimus kohtumine rahvusvahelise küberstabiilsuse komisjoni juhi Marina Kaljurannaga, kes vestles teemal “Eesti kiiresti muutuv maailmas”. Ka soomlastel oli küsimusi esinejale. Külalised olid kaasa toonud küttepuude tuppa toomiseks valmistatava korvi detailid. Väino Marjaku eestvõtmisel valmistati need lõpuni. Koos külalistega käidi Metsaverenna talus, Rõuge ööbikuurus ja

Pesapuu juures, Munamäe tornis ning külastati Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumi. Jalutati koos Tamula järve promenaadil. Projekti tegevus lõppes hea tuju peoga, kus lauldi kahes keeles laule, tantsiti selgeksõpitud tantsu ja tunti rõõmu sõbralikust koosolemisest. Külalised said tulinistuse koolituse eduka läbimise tähiseks. Oli tegevusrohke nädal. Aitäh Vesta Leesalule, Inge Järvpõllule, Kersti Mäesaarele, Viive Harakule, ringijuhtidele ja kõigile, kes tegevustes kaasa tegid!

On heameel, et oleme saanud toreda koostööpartneri Soomemaalt. Meie tegevuses on palju ühist, aga palju on ka veel teineteiselt õppida.

Astrid Hurt

Soomlaste projektijuht Eero Parkkinen oma trükitööd jäädvustamas. Foto: Sirje Pakler

Vanavanemate päev Kandles

9. septembril kultuurimajas Kannel Võru linna ja Võru valla ühisel korraldusel toimunud vanavanemate päeval „Me armastame Võrumaad” tervitati kõiki siinkandi vanaemasid ja väinaisasid. Toimus lustiline ühismäng huvitavate küsimuste, lõbusate ülesannete, tuntud laulude ja üllatustega. Avatud oli Hea Memme kohvik.

Lustiline ühismäng huvitavate küsimuste, lõbusate ülesannete, tuntud laulude ja üllatustega Kandle laval. Foto: Ullis Guth

Huviringitegevus Võru Pensionäride Päevakeskuses alates 2. oktoobrist

Registreerimine 1. ringitunnis. Kõik huvilised on väga oodatud!

RINGI NIMETUS	NÄDALAPÄEV	KELLAAEG	JUHENDAJA	KONTAKTTEL	RINGITASU KUUS
Võimlemisring	E ja K	I rühm 9.00 ja teine rühm 10.30	Kaja Guk	5348 6998	2 eurot
Seenioritantsurühm Hõbevalge	T ja N	9.00	Jelena Nurk	551 9475	2 eurot
Seenioritantsurühm Mõnusad Memmed	T ja N	11.00 12.30	Jelena Nurk	551 9475	2 eurot
Rahvatantsurühm Karukell	T	10.30	Jelena Nurk	551 9475	1 euro
Segarahvatantsurühm Meelespea	E ja K	17.00	Ere Kungla-Jalajas	525 2385	2 eurot
Käsitööring	T	10.00	Eve Joakit		1 euro
Kapell VIMP	K	9.00	Pauline Rammul	504 9784	1 euro
Meelejahutaja	E	12.00	Tiiu Must	505 0086	1 euro
Hea tuju ring	K	14.00	Küllil Jõeloo	569 22787	1 euro
Ansambel Elurõõm (VPIK)	R	11.30	Heino Pehk	5695 5954	1 euro
Seltskonnalauluring	R	9.30	Pauline Rammul	504 9784	1 euro
Loovusring (VPIK)	N	11.00	Karmen Luiga		1 euro
Kabe-male ring (VPIK)	K	11.00	Ivar Hillep		1 euro
Jooga	T	17.00	Kristi Viert	5393 3109	3 eurot kord
Naiskoor Kannel seeniorid	kokkuleppeline		Erja Arop	522 6383	
Ansambel Ellujäänud Vanaisad	R	13.00	Heino Pehk	5695 5954	1 euro
Kangakudumine	erigraafik		Leila Meesaak	5363 5560	

1. oktoobril 2018

kell 13.00

Võru kultuurimajas Kannel

EAKATE PÄEV

"Hoolimine, headus, armastus ..."

Tervitused

Esinevad näitleja Marje Metsur,

tantsurühm Põlva Memmed,

Nedsaja Küla Bänd

Võru Pensionäride

Päevakeskus

Toetajad: Võru linn, Võru vald,

Võru Kannel, Võrumaa Teataja,

Võrumaa Pensionäride Ühing

Võru naiskoor Kannel Suwalkis

Võru naiskoor Kannel viibis 1.–5. augustil kontsertreisil Poolas, mille käigus külastati nii mitmeidki toredaid paiku.

Elamuseks oli Svieta Lipka Lipka kiriku orelil võimaluste demonstratsioonkontsert, kus kõlasid tuntud klassikute Verdi, Bachi, Schuberti jt heliteosed.

Võru sõpruslinnas Suwalkis 3. augustil hotelli saabudes üllatas lauljaid soe vastuvõtt. Kõikides tubades ootasid lauljaid üllatuskingitused.

4. augustil toimus koori kontsert Suwalki Luteri kirikus, võõrustajaks noor pastor Dawid Banach. Kontserdiga tähistati mõlema riigi, nii Eesti kui ka Poola 100. aastapäeva. Kõlasid eesti armastatud heliloojate A. Mattiiseni, P. Sarapiku, A. Ritsingu, T. Araku jt laulud. Väga soojalt tervitati P. Sarapiku laulu „Ta lendab mesipuu poole”, mis tuli ka kordamisele. Kontserdil olid kaastegevad koori ansambel ja kanneldajad Heli Laaniste ning Kaja Murde. Neid saatis nii klaveril kui ka kelladel Erja Arop.

Ülimalt komplitseeritud akustika ja rohkearvuline publik aitas kaasa kontserdi õnnestumisele. Koori esinemine võeti vastu publiku tulise aplausiga. Pärast kontserti kostitati nii koori kui ka publikut tataripäraste roogadega.

Suur tänu abi eest Võru linnavalitsusele, Tiina Hallimäele, pastor Dawid Banachile ja Suwalki välissuhete spetsialistile Ewelina Suchockale!

Helga Ilves, koori dirigent

Tulise aplausiga lõppenud kontsert Suwalki Luteri kirikus.

MTÜ AILA NÄPUSTUDIO on avatud:

esmaspäeval, teisipäeval

11–19

kolmapäeval

10–17

neljapäeval

11–20

reedel

10–17

Näpustudios on oma toodete

KÄSITÖÖPOOD,

kus saab osta käsitööna valmistatud kaltsuvaipu, kaarte, nukke, mänguasju ja ehteid.

MEISTERDAMISKURSUSED 2018/2019

MUDILASTELE

esmaspäeval või teisipäeval kell 17–18.30

Õpetame meisterdama mitmesuguseid mänguasju, näpunukke, nukke ja käpikmänguasju, pärlitest ehteid, erinevatest tehnikatest kaarte, pabernõõrist lilli ja õmblema riideid nukkudele.

Ühe korra tasu on 5 eurot.

TÄISKASVANUTELE – ÕPIME ÕMBLEMA

esmaspäeval, teisipäeval kell 17–19

neljapäeval kell 17.30–20

Kursused on neile, kes on huvitatud õmblemisioskuste omandamisest ja enese täiendamisest. Õpetame valmistama rõivaid, taaskasutama vanu esemeid ja teeme lapitöid. Tutvustame erinevaid materjale, õmblusmasinaid ja töövahendeid.

Ühe korra tasu on 6 eurot + materjali hind.

Oma soovist osaleda anna meile teada!

Asume Võrus Jüri 19a (Polikliiniku majas) I korrusel.

Lisainfo: Aila Kikas, tel 507 9920, FB Aila Näpustudio

MIILI ja MAALI

kutsuvad taas kõiki

27. septembril kell 16.30

LASTEAEDA SÕLEKE

MIHKLILAADALE

LAADAMELU LÜKKAVAD KÄIMA

LAMBAROCK JA LAMBARÄPP

• RÜHMADE MÜÜGILETID

• ÕNNETÄRING

• KIRBUTURG

• KOOGIMEISTER

... JA PALJU MUUD HUVITAVAT

OLETE KÕIK OODATUDI!

KULTUURIPÄRAND

Uus heliplaat „Umatsõs tett Kreutzwaldi jutussõ' võro keelen ja meelen“ – kingitus võru keele õpetajatele ja õueteatri tegevuse toetajatele

Jutuvestjad Helle Laanpere, Silvi Jansons, Ruth Toots, Siiri Toomik ja Helju Kalme Kreutzwaldi muuseumi õues muinasvärava kõrval.
Foto: Grethe Rõõm

Pärimusaasta juunikuus sai valmis nägus ja meile armas heliplaat Võrumaa võru keele õpetajatele, kes plaadi kingitusena õppeaasta hakul kätte saavad.

Papa Kreutzwaldi Õueteatri mõte – pakkuda Kreutzwaldi muinasjutte kuulamiseks ka võru keeles

– leidis toetajaid. Viis jutuvestjat valisid välja endale meelepärased Kreutzwaldi muinasjutud, panid need võru keelde ja kohandasid oma esitamisstiilile. Jutustades seletati lahti noorele kuulajale võõraid sõnu ja mõisteid, lisati omi mõtteid. Aastail 2017–2018 kanti lugusid ette

21 korral 763 kuulajale. Vastukaja oli mõistev ja tore. Sellepärast otsustasime, et iga jutustaja valib oma võru keelde tõlgitud ehk „kodustatud“ kolmest-neljast Kreutzwaldi kunstmuinasjutust välja lemmikloo heliplaadile salvestamiseks. Natuke arvestasime ka kuulajate maitset – olime ju iga jututunni lõpus lasknud kuulajatel enim meeldinud muinasjutu välja valida.

Ilmunud jutuplaadil on seetõttu viis muinasjuttu: „Kuu valgõl viht-lõja' neitsi“, „Kääbätsidõ tapõlus“, „Taso hääteo eest“, „Vaesõlatsõ jah-võkivi“, „Väkev vähk ja ahnõ naane“. Lugusid ilmestavad Fred Jüssi lindi-statud laululinnud. Siiri Toomiku koostatud plaadivihiku eesti- ja võrukeelsed tekstid tutvustavad nii Kreutzwaldi ennast kui ka lugusid ja nende jutustajaid.

Plaadiümbrise pildi tegi Grethe Rõõm Kreutzwaldi muuseumi õues. Heliplaat kodustatud Kreutzwaldi juttudega võru keeles võiks

huvi pakkuda nii Võru linna külalisele kui ka kohalikule kultuurihuvilisele inimesele, kel aastaid üle kümne ja võru keel enam-vähem uma kiil.

Sobiva kingituse soodsa hinna eest saab iga võrulane endale või oma sõbrale osta Võru Instituudist, Kreutzwaldi muuseumist või Vana-Võromaa Kultuurikojast. Küsida võib ka artikli autorilt. Peaasi, et heliplaat suveniirina kellegi kummutile tolmuma ei jääks, et ta tänuliku kuulaja leiaks.

Heliplaadi tootmist toetasid Võru linnavalitsus ja Rahvakultuuri Keskuse Vana-Võromaa pärimuskultuuri programm.

*Silvi Jansons,
Papa Kreutzwaldi Õueteatri
juhatuse liige*

Kõik santima!

Mitte et vaestust oleks äkki rohkem, vastupidi, statistika näitab palganumbrite jätkuvat kasvu, aga santimiseks on palju muidki põhjust – üks olulisem ehk see, et nii on meil ammusest ajast kombeks olnud ja kuidagi ei tahaks, et see tore komme kaoks. Vahva on kostüüm välja nuputada, see selga ajada, kellekski teiseks maskeeruda ja paigast paika kulgedes ande korjata.

Tänavu võiks sanditamise indu tõsta ka teadmine, et 2018. aasta on meil Euroopa kultuuripärandiaasta. Tõsi, seni on Eesti küll juubeliaasta ürituste tähe all elanud, aga aeg on mõelda sügisele ja siirduda sanditamise lõbusale lainele.

Pärandiaasta tegemistesse on kaasa haaratud kõik Euroopa riigid, loomulikult ka meie, kes me oleme ju õigustatult väga uhked oma rikkalike vaimse ja ainelise pärimuse kogude üle.

Pärimusega seotud üritusi ja ettevõtmisi on rõõmustavalt palju, tänavused on kokku kogutud kodulehele parandiaasta.ee. Vaata ürituste kalendrit, aga ka arvukaid meediakajastusi, mida saad järelvaadata ja -kuulata! Seal lahti rulluv on aukarustäratav – kõikjal Eestis toimub iga päev mõni suurem või väiksem, kodusem või lausa rahvastevaheline üritus, mille võib liigitada pärandiga tegelevaks, seda edendavaks, propageerivaks. Võib vist rahulolevana tõdeda, et kuigi 1990. aastate alguses kuulutati pessimistlikult kadu kõigele rahvuslikule, et Euroopa ühtlustab ja lihviv meid kõiki sarnasteks, on Eestile ainuomane alles ja elav. Mis ei täienda, et nüüd võiks käed rüpes istuda. Kultuuripärandiaasta eesmärk kogu Euroopas on innustada inimesi oma pärandit väärtustama ja edasi kandma, nii ongi eriline tähelepanu suunatud just noortele.

Igas kuus on oma teema, näiteks september on rahvuskultuuride kuu, oktoober tööstuspärandikuu, november keskendub sanditamisele. Eestis nimetame seda lausa festivaliks „Hakkame santima!“. „Pea-mardisant“, festivali korraldaja Kati Taal ütles, et idee just sanditamiskombestik esile tõsta sai ta lätlaste iga-aastasest maskide festivalist, mil Läti folkloorirühmad keskenduvad maskeerimiskombestikule.

Lätis ei ole säilinud elavat traditsiooni käia koduses santimas, meil õnneks veel on ja sanditamas käiakse veel üsnagi aktiivselt. Aga kuidas siiski käituda, millal laulda, mida öelda tuppa sisenedes, mida soovida või küsida? Plaanis ongi koolitused ja töötodad. Info kodulehel sanditamine.weebly.com. Festivali peasündmus on üle-Eestiline mardisanti jooksmine 9. novembril. Festival püüab kokku viia sandid ja kodud, kus neid kindlasti oodatakse.

Lustigem üheskoos ja tundkem rõõmu tragidest santidest! Alates 10. oktoobrist saab oma seltskonda festivali kodulehel mardisantidena kirja panna. Samuti saavad end kirja panna kodud, kes sandikesi ootavad.

Külla saabub folkloorikollektiive teistestki riikidest, kes tutvustavad oma tavasid ja jooksevad koos meiega marti. Oleme siin Võrumaal ikka uhked olnud selle üle, et meil on vanad kombesid ehk paremini alles kui mujal, enam linnastunud Eestis. Näidakem siis, et oleme ka vahvad ja tragid sandikesed. Kõigil, kes tunnevad, et tahaksid selles toredas ühises martijooksmises kaasa lüüa, jõu ja nõuga abiks olla, palun ühendust võtta e-posti aadressil siiri55@gmail.com. Kõik toredad ideed on teretulnud!

*Siiri Toomik,
Festivali „Hakkame santima!“
Võrumaa koordinaator*

RAAMATUTUTVUSTUS

Maria Parr „Vahvlist südamed“

Tavaliselt liigitatakse raamatud gruppidesse. On põnevus-, seiklus-, õudus-, laste-, teadus-, koka- ja juturaamatud, aga ka näiteks väikelastele, koolilastele või täiskasvanutele mõeldud raamatud. Kui mina peaksin valima, millisesse gruppi „Vahvlist südamed“ läheb, siis liigitaksin selle raamatu peaaegu igasse gruppi.

See raamat sobib minu arvates nii eelkoolilastele lastele kui ka üheksakümne kaheksa aastastele vanuritele. Samuti on selles raamatus niihästi kurbust, rõõmu, põnevust kui ka võib-olla isegi veidi teadust.

Kui ma „Vahvlist südamed“ kirjeldama hakkasin, siis mõtlesin, et võrdluseks sobib kõige paremini kihiline kook. Eelkoolilastele ja 1.–2. klassi

õpilastele maitseb ainult kreem, neile sobib see niisama unejutuks. Suuremad lapsed, kes saavad raamatust rohkem aru, võivad lusikaga juba keskmise moosikihini ulatuda. Täiskasvanud jõuavad ära süüa terve koogi. Mis raamatukriitikutele ja teistesse tähtsatesse isikutesse peutub, siis nemad näksivad lisaks koogile veel koogi alt küpsetuspaberit ka peale.

Raamat ise räägib kahe naabrilapse, tormaka Lena ja veidi mõistlikuma Trille elust. Tänu Lenale ei hakka Trillel kunagi igav, sest Lena suudab välja mõelda nii palju vigureid ja krutskeid, mida ükski teine inimene vist ei suudaks. Isegi kui Lena Trille kõrvalt ära peab kolima, suudavad nad ikkagi kokku jääda, sest igal Trillel peaks olema Lena ja igal Lenal oma Trille. Trille oleks muidu juba ammu igavusse surnud ja Lena oma hullude trikkidega ajuvapustuse saanud (see ei oleks tal muidugi sugugi esimene kord).

*Viktoria Misnik, 12-a
Parksepa Keskkool,*

Luges 2018. a Laste-Raamatu-Suve lugemismängus 8 raamatut

TULEKUL

Koolitus „Muna õpetab kana“

2. oktoobril kell 14 korraldab Võrumaa Keskraamatukogu juba teist korda koos Võru Noortekeskusega koolituse vähese arvutioskusega vanemaalistele, mille käigus noored õpetavad vanematele nutiseadmete ja sülearvutite kasutamist. Koolitus on tasuta, aga osaleda saavad vaid Võrumaa Keskraamatukogu lugejad ja kaasa tuleks võtta oma sülearvuti, tahvelarvuti või nutitelefoni.

Raamatukogus on olemas mõned süle- ja tahvelarvutid, mida saab vajadusel koolitusel kasutada. Iga osaleja saab endale personaalse õpetaja noore näol, kellega koos on võimalik leida lahendusi igapäevases elus esile kerkinud probleemidele. Koolitusel osalemiseks palume helistada telefonil 782 1912 või registreeruda raamatukogus. Eelregistreerimine on vajalik, kuna kohtade arv on piiratud.

*Merle Koik,
Võrumaa Keskraamatukogu arendusjuht*

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU

ARMSAD SEENIORID

ÄRGE KARTKE NUTISEADMEID, NOORED AITAVAD!

"MUNA ÕPETAB KANA!"

02.10.2018 KELL 14.00 Võrumaa Keskraamatukogus

Registreerida saad telefonil 78 21912 või kohapeal raamatukogus

VÕRU NOORTEKESKUS

Posterfly Vail.com

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU
VÕRUMAA TOETUB VAIMUKULTUURILE
Aastast 1909

NÄITUSED

- „Rahvusmaastikud“ – raamatunäitus lugemissaalis.
- Tatjana Kutsjuba digigraafika näitus „Nostalgia“ Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memo-riaalmuuseumi kogust trepigaleriis.
- „Kirju ühest sajandist“ – Rahvusarhiivi rändnäitus konverentsisaalis.

LASTEOKASNA NÄITUSED

- 23. oktoobril kell 14 on Kella Kahe Kirjandusklubi külaline kirjanik ja kunstnik Kai-Mai Olbri-Kaarna. Raamatukogupäevadel „Kohtume raamatukogus“ ja Täiskasvanud õppija nädalal e-kataloogi RIKSWEB koolitused.

ÜRITUSED

- 1. oktoobril kell 14 muusikapäeva klaveripooltunnis musitseerib Undiina Matteus.
- 2. oktoobril kell 12 arvutikoolitus seenioridele „Muna õpetab kana“.
- 3. oktoobril kell 13 Ave Mattheuse loeng „Antakse üks imetäh – Jaan Lattik 140“ konverentsisaalis.
- 9. oktoobril kell 17 mälumängutund mõttetoa.

ÜRITUSED

- 1. oktoober – 30. november illustatsiooninäitus "Joosep Sepp. Mino Võromaa".
- Kuni 26. oktoobrini "Raamatu-suve lemmikraamatud: suvise lugemismängu parimate raamatute soovitusel sõnas ja pildis".

ÜRITUSED

- 4. oktoobril kell 11 – Võru maakonna 4. klasside XXIII ettelugemise võistlus "Kus hundist räägitakse".

AJALUGU

Vanu uudiseid Võrust 1933. aasta septembrist

Päevapiltnik J. Niilus oma fotoateljees Jüri t. 22.

Põöre fotopaberite tööstuses
Wõru põllum. näitusel muude hulgas esines ka tuntud Wõru päevapiltnik J. Niilus omawalmistatud fotopaberitega, mis köitis vaatajate tähelepanu ja sai auhinna komisjonilt 1. auhinna kuldrahale.

J. Niilus on pikemat aega töötanud ja katsetanud oma koduses laboratooriumis küll ühel ja teisel alal, kuni viimaseil ajal, välismaa saaduste hoogsalt hinnatõuse

puhul ta hakkas kaaluma wõimalusi, kas ei saaks samu fotopabereid walmistada kodumaa saadusist. Kauakestnud ja kulukate proovide järel õnnestuski tal walmistada pruuni ja isetooniwat fotopaberit, mis kindlasti võib wõistelda välismaa omadega, mõnes suhtes koguni veel parem. Wastawad proovid on juba 5 kuud seisnud foto Niiluse waateaknal, kuid vaatamata

nende esialgsele, mitte küllalt puhtale väljatöötamisele, ei ole nad siiski oma tooni muutnud ka heledas päikesepaistes, kuna välismaa wastawad fotopaberid nii kaua wastu ei peagi. Nüüd on aga nimet. paberid lõplikult välja töötatud ja J. Niilus 25-a. ametifotograafi praksisega ei oska enam midagi soovida. Proovid on õnnestunud üle ootuste.

J. Niiluse oma sõnade järele võib ta nende paberitega kogu Eestit warustada ühe nädala jooksul. Töö sünnib täiesti koduselt oma labora-

tooriumis, kuid kindla süsteemi alusel. J. Niilusele on pakutud summasid selle tänuväärse ürituse populariseerimiseks, kuid ta on keeldunud sellest ja tahab omal nõul asja edasi wiia.

Uus fotopaber töötamisel ei nõua kalleid keemilisi aineid päale harilikku õige lahja kinnitaja, kuid tuleb wastawaist välismaa pabereist umbes 50 prots. odavam. Hr. Niilus walmistab pabereid ja postkaarte igas suurus ja formaadis.

*Wõru Teataja nr. 102,
12. septembril 1933*

Spordi suurfilm kino „Marsis“
Neljapäewast alates jookseb kino „Mars“ ekraanil spordifilm „Suur wõit“. Film on wändatud Los-Angeles' i olümpiaadil, mille taga-põhjaks säälseid olümpiamängud ja tohiks huwitada mitte üksi sprdihuwilisi, waid kõiki, kes sooviwad näha wõltsimatud spordimiljööd ja Brigitte Helmi nauditawaid wettehüppeid.

*Wõru Teataja nr. 110,
30. septembril 1933*

*Vanu ajalehti sirvis
Võrumaa muuseumi peavarahoidja
Arthur Ruusmaa*

Võru Kunstikool 15

15 aastat tagasi loodud Võru Kunstikool on huvikool, kus tegutseb edukalt kaks õppesuunda: kunst ja tants. Meie õpilased on vanuses 5–19 eluaastat, kuid pakume koolitusi ja kursusi ka täiskasvatutele. Käesoleval õppeaastal õpib koolis 230 õpilast.

Tänase huvihariduse eesmärk ei ole enam niivõrd noore inimese varane spetsialiseerumine ühele huvialale, kuivõrd võimalus areneda läbi erinevate tegevuste. Hariduselu muutustetuules on uuendusi ka Võru Kunstikooli õp-pekorralduses. Käesolevast õppeaastast pakub kooli kunsti õppesuund eel- ja põhiõppe kõrval ka valikõpet. Vastavalt oma ajakavale saab õpilane valida ka sobiva koormuse – võib valida ühe või mitu ainet ning jätkata järgmisel õppeaastal näiteks uue aine avastamisega.

Eelõpe on kunstisuunal mõeldud eelkooliealistele ja algklasside õpilastele, tantsusuunal eelkooliealistele.

Vaatamata võimalusele valida aineid ja koormust on jätkuvalt populaarne kunstisuunal põhiõppe vorm ehk süvendatud õpe, kus erinevad õp-peatendid täiendavad üksteist süsteemselt.

Võru Kunstikooli tantsutrupp Katariina tutvustamist ehk ei vajagi. Trupp on silma paistnud oma rohkete esinemistega nii meie kodulinna kaugemalgi. Üleriigilistel festivalidelt Koolitants, Gymnafest, Kuldne Karikas jt on alati koju toodud auhindu ja tiitleid. Heade tulemuste võtmeks on süsteemne treening juba varasest eest ja kogemustega tugevad õpetajad.

Õppetööga paralleelselt kureerib kunstikool pidevalt õpilastööde näitusi linna ja maakonna erinevates asutustes ja avalikus ruumis ning tantsutrupi Katariina lapsed saavad esinemiskogemusi erinevatel üritustel üles astudes. Igal kevadel leiab linnagaleriis aset suur aastalõpunäitus, kus on väljas kõigi kunstõpilaste tööd, ja Kandles toimub suur Katariina tantsukontsert, mis on linnarahva seas väga armastatud sündmus. Lisaks õppetööle on oluline osa ka ühisüritustel, mis annavad ühtsustunde kogu kooliperele. Meil on kunsti- ja filmiõhtud, ekskursioonid ja väljasõidud ning suvised laagrid looduskunites kohtades.

Kunstikooli on oodatud lapsed igas vanuses. Eelõppe läbimine ei ole tingimuseks, sest kunsti- ja tantsuhuvi võib targata ka hiljem. Sellisel juhul lähtume lapse õppegruppi suunamisel tema vanusest. Meie soov on võimaldada kõigil huvilistel, nii väikestel kui ka suurematel, loominguga tantsuga tegelemisest rõõmu tunda.

*Maiden Paljak,
Võru Kunstikooli õpetaja*

Näitus „Eesti naine Soomes“

27. septembril kell 17 avatakse Vana-Võromaa Kultuurikojas (Katariina allee 11) Liina Siibi näitus „Eesti naine Soomes“.

Kunstniku visuaalse uurimuse keskmes on Eestist viimase paarikümne aasta jooksul Soome tööle ja elama läinud naised. Lähteküsimusest, miks ollakse ja töötatakse Soomes, on välja kasvanud laiemad teemad, näiteks naise positsioon Euroopa Liidu tööturul, elu ja töö kahe riigi vahel, pidev teelolek kui majanduslikult pealesunnitud migratsioon või uute teadmiste ja kogemuste omandamise soovist ajendatud rännak. Kas kahe riigi vahel elamine on leppimine teadmata pikkusega ajutise olukorraga või on see teadlik kuulumine kategooriasse „Eesti jaoks kadunud“? Ehk saame vaadelda töötamist eri kultuurides võimalusena piiride ja kuuluvuse ümbermõtestamiseks ning uute kogukondade ehitamiseks altpoolt?

Uurimistöö kulmineerub performatiivsete väljaastumistega audiovisuaalse installatiivse teosena, mida esitatakse Helsingis, Tallinnas ja Võrus 2018. aastal.

Näitused toimuvad 27.09–28.10 Vana-Võromaa Kultuurikojas Võrus ja 18.10–25.11 Sinne galeriis Helsingis.

Projekti partnerid on HIAP, Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus ja Vana-Võromaa Kultuurikoda. Projekti toetab EV100 kunstiprojektide konkursi “Rändajad ja kohanejad” stipendium.

Jana Huul

JUUBELIPIDU!

Tähistamaks kooli 15. sünnipäeva korraldab Võru Kunstikool reedel, 19. oktoobril 2018 Võru Kandles suure juubelipeo.

Siinkohal üleskutse kõigile VÕRU KUNSTIKOOLI VILISTLASTELE – tule ise ja kutsu ka oma grupi- või kursusekaaslane pittu! Südikamad, julgemad ja loomingulisemad on oodatud esinema päevakohase *performance*’iga.

Kavas:

- vilistlaste tööde näituse avamine linnagalerii I korrusel,
- tänaste tantsuõpilaste ja vilistlaste tantsukontsert teatrisaalis,
- koosviibimine kontsertsaalis.

Osalemisest palun teatada kuni **11. oktoobrini** e-posti aadressil kunstikool@voru.ee või liia.leppik@voru.ee!

Uued põnevad valikud – fotograafiaõpe ja graafika

Sellest õppeaastast saab Võru Kunstikoolis õppida uusi ja põnevaid valik-aineid. Joonistamise, maalimise ja keraamika kõrval pakume uute võimalustena fotograafia- ja trükigraafikakursusi, mida juhendab EKA lõpetanud kunstnik Yyhely Hälvin.

Valikõpe erineb põhiõppest selle poolest, et tunnid on lühemad ja toimuvad ühel päeval nädalas. Seega on noorel suurem võimalus tegeleda mitme huviharrastusega.

Fotograafikursused toimuvad kahes erinevas vanusegrupis (10-15 a, 16-19 a) teisipäeviti, algusega kell 15 ja 16.30. Erilist tähelepanu pööratakse eelkõige fotograafiale kui kunstiliigile. Vaatluse alla tulevad küsimused: miks ja mida üldse pildistada ning kuidas teha seda parimal viisil olemasoleva kaameraga. Profikaamera olemasolu pole oluline, ent pilti tegev aparaat (ka telefon sobib) võiks ikkagi olla. Peamine on soov olla tähelepanelik ümbritseva suhtes ja loov.

Graafikakursusel on noorel võimalik katsetada midagi väga erilist – teha tutvust erinevate trükitehnikatega. Linoollõige, monotüüpia ja kuivnõel on vaid mõned neist, kuid protsessi teeb põnevaks mitmete tehniliste nipide kasutamine ja tutvumine keemiliste protsessidega. Kursuse lõpuks valmib osalejal illustreeritud raamat, graafiline bändiplakat või miks mitte ka linoollükis T-särk, mida saab ka sõpradele jagada, sest graafikatehnikad võimaldavad enamasti kunstiteost paljundada. Graafikakursus toimub kolmapäeviti kell 16.

Kui sa tunned, et tahaksid tutvuda millegi uue ja põnevaga, siis fotograafia ja graafika võivad olla just sulle! Soovi korral võib õpilane võtta ka mitu valikõppeainet. Ära kõhkle ja tule!

*Yyhely Hälvin,
Võru Kunstikooli õpetaja*

Õpetaja Maiu Juurik Eesti majas Helsingis keeletundi andmas. Foto: Liina Siib

26. oktoobril algusega kell 17 toimub Vana-Võromaa Kultuurikoja galeriis (Katariina allee 11) BodyCombati treening, mida juhendab Aleksandra Nevski Soomest. Treening on tasuta, eelregistreerimisega kuni 20. oktoobrini e-posti aadressil carbonarypics@gmail.com.

TÄISKASVANUTE KURSUSED

VÕRU KUNSTIKOOLIS

TANTS

Õpime Hispaania flamencot ja teisi tantsustiile. Esimene kohtumine esmaspäev, **1. oktoober 18.00** Juhendaja Ly Berishvili
Registreerimine ja info info.ly.berishvili@gmail.com, tel. 53821120

Õpetasu 25 EUR kuus

RAAMATUKÖITMINE

Valmib sügavtrükitehnikas illustratsioonidega köide. Esimene kohtumine laupäev, **6. oktoober 12.00** Juhendaja Yyhely Hälvin
Registreerimine ja info yyhely.halvin@gmail.com, tel 56720444

Õpetasu 27 EUR kuus

MOSAIK

Pindade katmine klaas- ja keraamilise mosaiigiga. Esimene kohtumine teisipäev, **2. oktoober 18.00** Juhendaja Maiden Paljak
Registreerimine ja info paljakmaiden@gmail.com, tel 58093868

Õpetasu 27 EUR kuus

Võru, Lembitu 2, III korrus, vorukunstikool.edu.ee

OKTOOBER STEDINGU KOHVIKUS

11 NELJAPÄEV / 19:00 / 39-45€
VEINIÕHTU
Mõnusat veinijuttu räägib veiniguru ja restoran Dominic peasommelier Imre Uussaar. Vürtside ja ürtidega vigurdab Trad.Taste'i peakokk Joel Helekivi.

16 TEISIPÄEV / 19:00 / PILET 3€
VANA-VÕROMAA PÄRIMUSKOOL
Loengusari Vana-Võromaa pärimuskultuurist.

19 REEDE / 20:00 / PILET 5€
VÕRU JAZZIKLUBI
Kelly's Puzzle on viiest sõbrast koosnev bänd, kes esitab Kelly Vase loomingut.

20 LAUPÄEV / 18:00 / TASUTA
LAUAMÄNGUÕHTU
Koha peal saab mängida mitmeid strateegia- ja seltskonnamänge, kuid lubatud ja lausa soovitatav on võtta kaasa ka mõni kodus olev mäng. Üritus on suunatud vanusele 16+

f STEDINGUMAJA KREUTZWALDI 15, VÕRU

Õnnitleme septembrikuu juubilare!

103 Elsbeth Jahu	80 Inta Rebane Aino Matis Ene Mondšein Koidu Aaria Silvi Kakko Eha Pokbinder Jelena Kirillova Maret Möttus Niina Maasik Heino Hein	70 Hele Ojamaa Gerta Hääl Niina Härma Toini Nukk Maie Orion Silvi Labbi Stanislav Mileiko Agu Needo Ülo Saaroja Tõnu Koch Heino Maran Paul Lumik Anatoli Iljin
95 Linda Kütt	75 Tamara Uppin Lea Leis Anna Plakso Helle Kõiv Helve Saarniit Juhan Vill	
90 Leili Udras Õie Kauts		
85 Evi Juhkam Aleksandra Zahartššina Lidia Verro Aino Tammemägi Heino Laur		

* Oktoobrikuu juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda 1. oktoobriks tel 785 0914 ja/või sirje.randver@voru.ee.

* Võru linnas oli 1.09.2018 seisuga 12 146 elanikku, neist mehi 5480 ja naisi 6666.

Faks:
(+372) 78 68672

VÕRU KANNEL

E-post:
info@vorukannel.ee

Liiva 13
65609 Võru

SEPTEMBER – OKTOOBER 2018

23. septembril kell 13 Klubi HÕBEDANE JUUS pidu Kontsertsaalis.

25. septembril kell 11 Viljandi laste- ja noorteteatri REKY etendus „HANS JA GRETE”
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 5–8 eurot on müügil Piletimaailmas.
Vennad Jakob ja Wilhelm Grimmid olid muinasjutuvestjad, kelle sulest tulnud muinasjutud kaunistavad ja muudavad rikkamaks iga lapsepõlve.
Hans ja Grete on Vendade Grimmide tuntumaid muinasjutte, kus isa viib kurja võõrasema käsul oma lapsed metsa. Lapsed leiavad metsast piparkoogimajakese, mis kuulub nõiamoorile.
REKY 36. hooaja esimene uuslavastus näitab seda lugu humoorikas võtmes. Nali ja lust on selle etenduse märksõnadeks.
Soovituslik vanus 3–10 eluaastat.

1. oktoobril kell 13 eakate päeva tähistamine Teatrisaalis.

5. oktoobril kell 12 õpetajate päeva pidulik tähistamine eakatele õpetajatele Kontsertsaalis.

13. oktoobril kell 19 Koolitantsu Kompanii lavastused „MA POLE IDIOOT” ja „ÄRKA ÜLES”
Teatrisaalis. Piletid on müügil <https://ticketbest.ee/event/17134> ja enne algust kohapeal. Piletite hinnad 7 eurot (grupp alates 5 ostjast) / 9 eurot (eelümüügist kuni etenduse-eelse päevani) / 12 eurot (etenduse päeval kohapeal).

16. oktoobril kell 12 Ugala Teatri lastelavastus „VAI-VAI VAENE VARGAMÄE”
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 5–11.50 eurot on müügil Võru Kandle kassas, Piletilevis ja Piletimaailmas.
Lastelavastus “Tõe ja õiguse” I osa ainetel sobib vaatamiseks lastele alates 7. eluaastast.
Dramatiseerija ja lavastaja: Urmas Lennuk
Osades: Rait Õunapuu, Tarvo Vridolin, Kata-Riina Luide, Adeele Sepp või Ilo-Ann Saarepera, Ringo Ramul, Andres Tabun ja Vilma Luik

21. oktoobril kell 13 Klubi HÕBEDANE JUUS pidu Kontsertsaalis.

23. oktoobril kell 19 Stand-up show „OMA JOPE”
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 20 ja 17 eurot on müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi müügipunktides.
Ekstaatiline trio Jan Uuspõld, Rene Puura ja Mairo Marjamaa on pärast menukat tuuri Eestis taas laval uue võistluskavaga OMA JOPE.
Laval astuvad OMA JOPE tiitli jahil võistlustulle Jan Uuspõllu värvikamad karakterid läbi aegade. Jah, nende hulgas ei puudu ka Zorro, rullnökk Pets ja Sakari Mäkelä.
Publik otsustab, kes nendest võistluse võidab ja saab kõigi omade jopede jopeks.
Publiku tungival nõudmisel on laval ka kuulsusriikas Sõõrumaa kampsun ja esmakordselt esitletakse aastaaruannet rahaviiruse levikust Eestis.
Trio koosseisus Jan Uuspõld, Mairo Marjamaa ja Rene Puura ei ole tavapärane ansambel lauljast, saksofonistist ja klahvpillimängijast, vaid fantastiline kolmik, kes päästab teid sügispidedusest parima huumoriga. Täiesti uutmoodi stand-up show pakub üllatavaid ja vaimukaid eksperimente pillide ja teada-tuntud lugudega, muidugi Jani nalju oma tuntud headuses.

30. oktoobril kell 19 Peeter Oja EV100 stand-up „EESTLASED – ERILISED INIMESED”
Teatrisaalis. Teatrisaalis. Piletid hinnaga 16 ja 14 eurot on müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi müügipunktides.

31. oktoobril kell 19 KIRJANDUSÕHTU: Läti 100 – esinevad kirjanikud-tõlkijad Guntars Godinš (Läti) ja Contra (Eesti) ning kandlevirtuoos Laima Jansone (Läti)
Väikeses saalis.

www.vorukannel.ee

PILETIKASSA, INFORMATSIOON: 78 68676. Avatud E-R kella 12-16; 17-19
kunstiiline juht 78 68675, turundusjuht 78 68674, administraator 78 28744

EMA ALATES
12.06.1969
182CM
3. LAST

MILLINE

EMA ALATES
07.08.1967
181CM
2. LAST

LAPSEVANEM

EMA ALATES
11.11.2000
182CM
2. LAST

SINA

EMA ALATES
29.01.2013
1480
3. LAST

OLED?

LIIS AEDMAA

EMADEPÄEV

Ugala Teater

Lavastaja Liis Aedmaa
Osades Jaana Kona, Kadri Lepp, Triinu Meriste ja Terje Pennie
Piletid müügil Võru Kandle kassas, Piletimaailmas ja Piletilevis.

ugala.ee

„Ainult armastuse pärast võib inimene nii kangekaelne olla”

See mõte pärineb Janusz Głowacki näidendist „Antigone New Yorgis“ ja see mõte ajendas mind ka selle näidendiga taas kokku puutuma.

Vanakreeka müüdis astub Teeba endise kuninga Oidipuse tütar Antigone üle oma onu, isevalitseja Kreoni käsust ja üritab matta oma lahinguväljale vedelema jäetud venda. Ta teeb seda korduvalt, sest oma südames tunneb ta selleks kohustust. Ta võetakse kinni ja müüritakse koopasse, kus ta end üles poob.

Mida aga teeb see kangekaelne ja vapper naine tänapäeva metropolis?

On 1990-ndate algus ja Ida-Euroopa pagulaslaine on selles maailma paa-belis segunenud sisserändajatega mujalt maailmast. Kuid ka hiigellinnas pole kohta kõigile. Nii leiavadki end kodutute poolt asustatud pargis Venemaalt pärit juudist kunstnik, kurat-teab-mis elukutse esindaja Poolast ja Puerto Ricost saabunud naine, kellel, nagu Antigonegi, on täita oma kohus.

Kolm saatust, kolm ilmavaadet, kolm maailma. Aga ainult üks park ja pargi-pink. Ainult armastuse pärast võib inimene nii kangekaelne olla.

See näidend on üks naljakamaid ja kurvemaid, mida tean.

Peeter Tammearu,
lavastaja

5. oktoobril kell 19 Võru kultuurimajas Kannel Kuressaare Linnateatri etendus "ANTIGONE NEW YORGIS"
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 15 ja 12 eurot on müügil Piletimaailmas ja Võru Kandle kassas. Grupile soodustus alates 15 inimesest.

Tõlkija: Hendrik Lindepuu
Lavastaja: Peeter Tammearu
Kunstnik: Liina Unt (Endla)
Helilooja: Tobias Tammearu
Osades: Laui Otsar, Markus Habakukk, Jürgen Gansen, Risto Vaidla, Tanel Ting
Esietendus 27. septembril Kuressaare Linnateatris.

RAKVERE TEATER

Ken Kesey
Dale Wasserman

LENDAS ÜLE
KÄOPESA

K, 26. sept kell 19 Võru Kandles

rakvereteater.ee

piletimaailm.com

32 95 444

ANTIGONE

Janusz Głowacki

New Yorgis

tooja Hendrik Lindepuu
lavastaja Peeter Tammearu
Kunstnik Liina Unt (Endla)
Helilooja Tobias Tammearu

Osades Laui Otsar, Markus Habakukk,
Jürgen Gansen, Risto Vaidla ja Tanel Ting

Esietendus 27. september 2018
Kuressaare Linnateatris.

MEIOOMEIOOMEIOOMEIOOMEIOO

24.10
kl 19
Võru
Kandles

Vincent
Courtois
trio
(Prantsusmaa)

Piletid Piletilevis ja Võru Kandles

ERIKA TAMMPERE
GOBELÄÄNID
& TEKSTIILINSTALLATSIOONID

Võru Linnagaleriis

Võru Kannel • Liiva 13
02.10.–26.10.2018
Näitus avatud E-R 12.00–18.30

Avamine 02. oktoobril kell 17

VÕRU LINNAGALERII
ootab näituste taotlusi
aastaks 2019

VÕRU
LINNA-
GALERII

Pakkuda on kolm ruumi:
1. I korruse galeriiruumi (fuajee)
kõrgus 3,8 m; riputussiini kõrgus 2,43 m; ruumi pindala 146 m; seinä jooksev meeter 22
2. II korruse galerii
kõrgus 3,1 m; riputussiini kõrgus 2,85 m; ruumi pindala 115 m; seinä jooksev meeter 27
3. II korruse väike saali fuajee
kõrgus 3,75 m; riputussiini kõrgus 3,12 m; ruumi pindala 85,6 m; seinä jooksev meeter 21
Suuremate projektide jaoks on võimalik taotleda ka kahte või kõiki kolme galerii ruumi korraga.
Näituste ruumide pilte näete kodulehel www.vorulinngalerii.ee
Kõik seinad on varustatud stangedega ning kaasagsetel siinidel liigutavate kohtvalgustitega. Olemas on postamendid, sirmid ja lukustatavad klaasvitriinid. Võimalik on kasutada DVD/CD mängijat ning telereid. Vastavalt näituse kontseptsioonile üritame enda poolt anda kõik, et kunstnikul oleks meie galeriis võimalikult mugav ja meeldiv oma töid eksponeerida.
Avaldusi võib saata postiga aadressile Võru Linnagalerii, Liiva 13, Võru 65609, tuua samal aadressil maja perenaise kätte või saata e-posti aadressile kaie.kilgast@vorukannel.ee
Taotluse esitamise viimane tähtaeg 31. oktoober 2018. a.

Avaldusega koos esitada:
• näituseprojekti võimalikult täpne kirjeldus
• osaleja(te) CV-d
• kontaktandmed
• pildimaterjal
• soovitat näituse aeg ja ruum(id)

Lisainfo:
Kaie Kilgast
SA Võru Kannel
kaie.kilgast@vorukannel.ee
+372 78 28 745

www.vorulinngalerii.ee

NÄITUSEPINNAD ON RENDIVABAD!